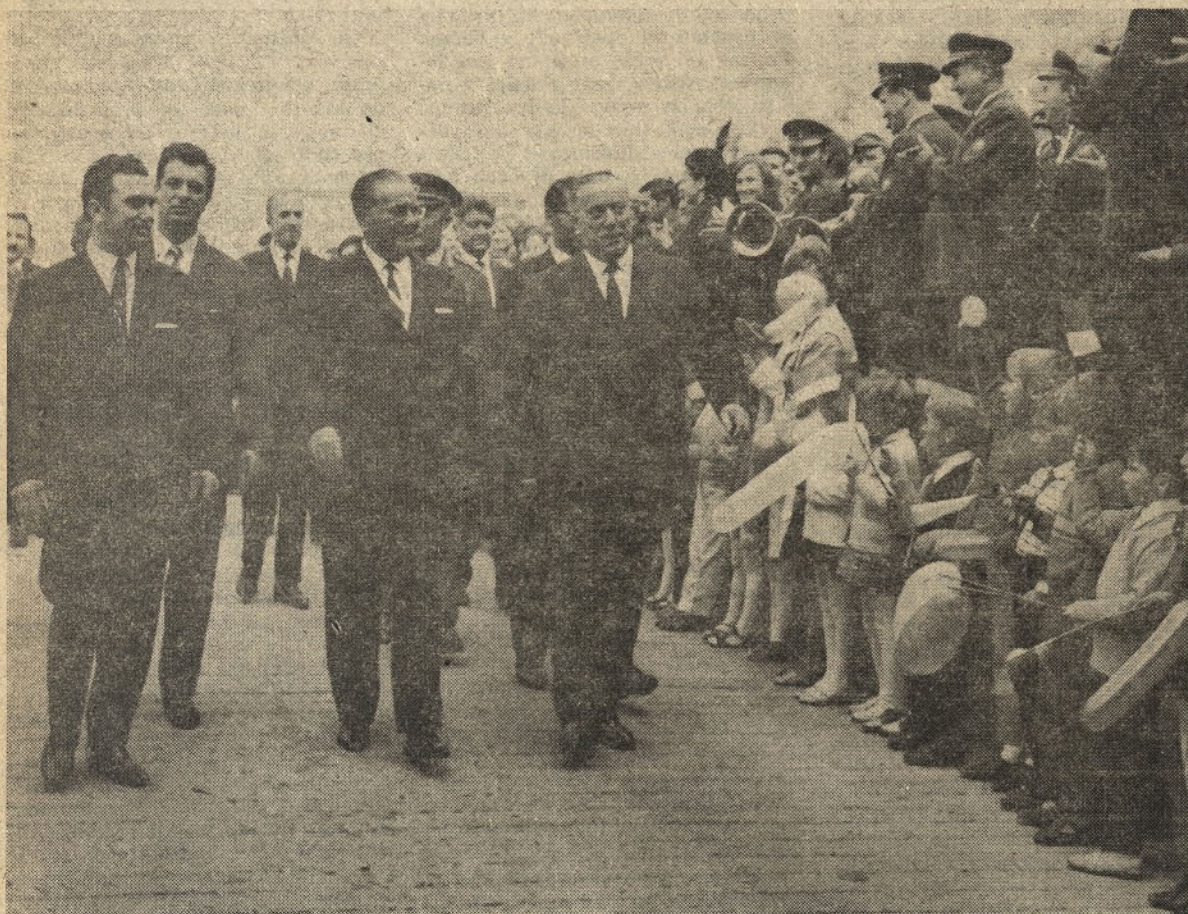

Spomin je nenehna pomlad

Nepozaben nam bo ostal 14. oktober 1968, ko nas je obiskal tovariš Tito

»Dragi naš najljubši tovariš.

Brez tebe pred nami, vendar s teboj v nas, v vseh srcih ljudi in občanov tvoje in naše Jugoslavije odločno in trdno sledimo tvojemu delu.«

Pionirji in mladina Jugoslavije

Maj 1981. Kolo časa se vrtilo naprej in z njim v vedno novih obveznostih in uresničevanju novih nalog našega socialističnega samoupravnega sistema tudi mi.

Letošnji maj vsi občutimo drugače kot prejšnja leta. Pomlad, ki se je začela kot vsaka druga, z bogato paleto barv, v katere se je odela dežela po dolgi, pusti zimi — je tokrat vendarle tudi drugačna — s pridahom tišine, v kateri je za trenutek obstal tudi naš korak.

Minilo je leto izgube najdražjega in največjega človeka med

nami — tovariša Tita. Ostali smo sami, brez njega — delavskega borca, vojaka revolucije, sina ljudstva in občana sveta, ki je kot revolucionar in človek nosil v srcu delavski razred, ljudstvo in človeka. Ostaja pa naše trdno prepričanje, da nadaljujemo delo in pot, po kateri nas je dolga leta tako zmagovito vodil.

Mnogo težkih preprek je bilo v preteklosti, bridke izkušnje, ki jih je bilo treba prestati. Iz vsake take situacije je izšla Jugoslavija pod Titovim vodstvom kot zmagovalka, na novo prekaljena, neomajna na svoji poti in prizadevanju za svobodnejši in pravičnejši svet.

Kako revne ostanejo besede, kako rado zastane pero, ko poskušaš z njimi pisati o veličini, kakršna je tovariš Tito. O veličini, ki ostaja v nas, iz katere mi vsi, in ki nam je svetel in jasen zgled pri stopanju po poti, ki jo nadaljujemo in uresničujemo

mo v današnji stvarnosti: ta pot je enotnost, enakopravnost, in bratstvo naših narodov in na-

rodnosti, je gradnja naše socialistične družbe, je samoupravljanje, je neuvrščenost in dosleden boj za mir in enakopravnije sodelovanje med narodi vsega sveta.

Ta pot ni le vizija, je naša vsakdanost, naša praksa. V potrditev te poti se te dni plete med nami trden obroč, živa vez tisočev, milijonov rok naših narodov in narodnosti — s Štafeto mladosti, simbolom bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, s Štafeto, katere pot z izgubo tovariša Tita ni zastala, kakor ni zastalo njegovo delo, saj živi v nas, saj ga nadaljujemo mi vsi — državljani Titove Jugoslavije.

Mnogo, tako neizčrpno mnogo pomeni živeti v takšni Jugoslaviji — v deželi, kjer občutiš bistvo vsake pravice, kjer veš, kaj je svoboda, varnost, kjer te navdihujeta bratstvo in enotnost, kjer ti samoupravljanje daje tako bogata izhodišča za delo, za lastno in skupno potrjevanje.

Govoriti o vsem tem, o naši stvarnosti, pomeni vendarle eno, ker izhaja iz enega — pomeni spoštovanje in neminljiv spomin na človeka, tvorca vseh idej in voditelja v borbi, iz katere vse te pridobitve izhajajo.

Beseda TITO je simbol vsega tega, je temelj, ki ga ima vsak izmed nas v sebi, ne le kot spomin, ampak tudi kot obljubo, da vsak nov dan, nova naloga in nov korak pomeni uresničevanje in spoštovanje tistega, čemur je sam posvetil vse svoje življenje — naši revoluciji, boju za boljše in naprednejši položaj delovnega človeka, uresničevanju in potrjevanju bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti in prispevku, ki ga daje Jugoslavija kot neuvrščena dežela svetu.

Za Titom

O, dali je ikada na ovu zemlju pala istina da jače boli?

Da-li ikada kroz svijet prodže tužnija vijest nego što je ova?

Največeg sina, največeg borca i prijatelja, največeg vođe nema. Tita nema.

O dali je ikad veća nego ova kanula suza?

Dasi su ikad bolnija slova rečena narodu ovom? ... Tišina nijema.

Spahić Halil

Druga programsko-volilna konferenca občinske organizacije ZKS Hrastnik

V začetku aprila so se delegati iz vseh osnovnih organizacij Zveze komunistov v občini sestali na svoji drugi programsko-volilni konferenci, da bi po nepopolnem letu dni ugotovili rezultate svoje aktivnosti pa tudi slabosti, ki so jih spremljale ob njihovem delu.

V preteklem obdobju smo se srečevali z izredno zaostrenimi razmerami na področju gospodarjenja. Lahko trdimo, da je v letu 1980 hrastniško gospodarstvo naredilo ključni izpit pri uresničevanju gospodarske stabilizacije. Soočeni smo bili s hudimi problemi pri nabavi potrebnih reprovizivnih materialov, z ključnimi težavami v denarnih razmerah, saj so se posebej na sektorju uvoza nekateri materiali podražili za 100 in več procentov, ponovno so se pojavili problemi nelikvidnosti, zaostrene razmere v investiranju so še za nekaj mesecev odrinile začetek ključne investicije v TKI. Ob tem pa moramo prav sedaj, ko smo dosežene rezultate že obravnavali na najvišjih organih, tako v združenem delu kakor na zborih skupščine trditi, da smo to leto premagali dokaj uspešno. Pri tem seveda ne gre toliko za dosežene indekse v celotnem prihodku, ki so lahko bolj ali manj tudi rezultat in odraz ugodnih cen in inflacije, temveč predvsem za znaten porast fizične proizvodnje v primerjavi z letom 1979. Tako ne moremo mimo dejstva, da so delovne organizacije ob celo nekoliko zmanjšanim številu zaposlenih presegle fizično proizvodnjo in to Steklarna, kot delovna organizacija za skoraj 13%, TKI kljub večkratnim zastojem zaradi pomanjkanja le ali one surovine za 4,3%, da je indeks v Jutranjki 118, pri Sijaju 106, v premogovniku Hrastnik 104 in na Ojstrem celo 131. Čeprav v obeh jamah vdori vode in požari igrajo pomembno vlogo (v letu 1979 je v jami Ojstro zaradi udara vode izpadla proizvodnja za dalj časa), pa ne moremo mimo dejstva, da smo tudi v preteklem letu imeli večkrat težave z tema dvema sovražnikoma rudarjev.

Predvsem ti rezultati pričajo o tem, da smo imeli v preteklosti veliko rezerve v proizvodnji pa tudi, da so še možnosti, da se rezultati izboljšajo. Pri tem pa seveda ne gre zanemariti bolj intenzivnega vlaganja v modernizacijo obstoječih tehnologij in iskanju novih, boljših, predvsem po rentabilnejših proizvodov. Ob obisku delovne skupine CK ZKS smo morali ugotoviti, da v Hrastniku ne bomo smeli več računati na tolikšen priliv delavcev izven občine, če ne želimo, da bomo prišli še v večje težave, predvsem v stanovanjski politiki, pa tudi drugje.

V preteklem obdobju smo se dokončno delavci vseh članic Poslovne skupnosti na referendumih odločili za prenehanje obstoja le-te. V tem trenutku je sicer težko konkretno oceniti posledice tega koraka, ki pa bodo brez dvoma še dolgo zavora kakršnim koli novim poskusom združevanja v občini. Ob tem pa nam je vsem jasno, da hrastniško gospodarstvo razdrobljeno znotraj občine in nepovezano v reprodukcijskih venih širšega

prostora, ne bo moglo uspešno eksistirati, toliko manj v razmerah, ki se pričakujejo v sedanjem srednjeročnem obdobju. Naloga komunistov v združenem delu pa je predvsem v tem, da ob takem razpletu intenzivneje razmišljamo v:

— povezavi TKI v okviru kemijske industrije v slovenskem prostoru,

— dohodkovni in drugi povezavi med Sijajem in Steklarno,

— združitvi zasavske gradbene operative ter vključitvi SGP Hrastnik v SOZD GIP Beton,

— poiskati najprimernejši koncept organizacije ZKZ, vsekakor pa tak, ki bo neposrednim proizvajalcem — kmetom najbolj ustrežal,

— končno le ustvariti tako samoupravno organiziranost in dohodkovno povezavo znotraj ZPT, REK in širše interesne skupnosti za energetiko, ki bo omogočala rudarjem samostojno gospodarjenje z rezultati njihovega dela, ne pa večno poslovanje z izgubami.

Poseben problem je nagrajevanje po delu in rezultatih dela. Stališča družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikata so znana in jasna, ter opredeljena v resoluciji, stabilizacijskih programih in planskih dokumentih. Pa vendar ostajajo razmere nespremenjene. Vpeli smo delavca v neposredni proizvodnji, v sistem norm in variabilnega osebnega dohodka, ostali delavci v ob proizvodnih in drugih dejavnostih pa običajno pridobivajo osebni dohodek na podlagi stalnih osnov in vrednosti točke, ki jo ustvarjajo neposredni proizvajalec. Ob tem pa se zavedamo, da so največje rezerve ravno pri delavcih izven neposredne proizvodnje, v administracijah, kjer je potrebno meriti zlasti delo strokovno kreativnih delavcev.

Drug problem v občini pa predstavlja stanovanjsko gospodarstvo. S politiko graditve stanovanj predvsem pa z gospodarjenjem s sredstvi, ki jih zbiramo v ta namen, resnično ne moremo biti zadovoljni. Smo ena od občin, ki zaposluje največji odstotek delavcev iz drugih republik. Zato ni slučaj, da samo v Steklarni čaka na nova ali ustrežnejša stanovanja skoraj 200 prosilcev. Tudi v drugih sredinah so razmere skoraj kritične. Zato ne moremo sprejeti nikakršnih razlogov in opravičil za dejstvo, da smo v preteklem srednjeročnem obdobju zgradili le 2/3 od planiranih stanovanj, v preteklem letu le 26 in, da so že sedaj potrebni zelo ostri politični pritiski, da bomo v tem letu zgradili vsaj en nov stanovanjski objekt. Ob dejstvu, da pa so v preteklem letu v ta namen izločena, a ne porabljena sredstva ostala skoraj v višini 20 milijonov din, pa ne moremo mimo odgovornosti komunistov, ki delajo na tem področju.

Zato pa smo odgovorni pred vsemi drugimi člani zveze komunistov.

Na področju vzgoje in izobraževanja moramo ugotoviti, da so premiki na nekaterih področjih vse preveč počasni, vse preveč vezani na materialno bazo. Tako kot smo izpostavili v programski u-

smeritvi, je naloga tako tistih komunistov, ki delujejo na tem področju profesionalno, pa tudi celotne družbenopolitične skupnosti, da skupno vložimo vse sile v to, da še bolj dosledno uvajamo elemente celodnevne osnovne šole, da pripravimo vse, da bomo od dograditvi najbolj potrebnih objektov že v celoti tudi vsebinsko pripravljene za kompletni in čim hitrejši prehod na celodnevno osnovno šolo. To mora biti naša stalna naloga.

Osnovna slabost je vedno v nas samih, v delu družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in posameznih institucij v občini. Čeprav vsi sveto prisegamo na delegatski sistem, je v resnici v našem delu še mnogo in vse preveč preživelega, starega, kar daje delegatskemu odločanju videz formalizma, ne pa odločujočega faktorja v naši družbi. Zato ni čudno, da delegati dobijo občutek, da so le potrebni glasovalni stroj, ki bo potrdil že prej, v ozkih krogih dogovorjene odločitve.

Druga slabost, ki pa tesno spremlja prej navedene ugotovitve pa je posplošeno kritiziranje, ko nekateri skušajo razveljaviti in ponižati vse doseženo, krivijo za to sistem, prenašajo odgovornost in kritiko na nekoga izven sebe, izven delegatskih relacij. Sami pa niso pripravljeni storiti nič konkretnega, vodijo le svoje ozke interese, ki so največkrat materialnega značaja, se izgovarjajo na slabosti in napake drugih itd. Tako delovanje je razdiralno, destruktivno in škodljivo. S takimi posamezniki je potrebna direktna konfrontacija pa tudi skupno reševanje problemov, da z lastnim delom motiviramo druge v svoji okolici. Pri tem se moramo zavedati, da se le v konkretnem delu usposabljammo in, da svoje napake hitreje odстранjujemo ob sprotni, tovariški kritiki.

Posebno pozornost moramo v obdobju, ki je pred nami, posvetiti kadrovanju v delegacije in na najbolj odgovorne funkcije in samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah, tako v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, kakor tudi na občinskem nivoju.

O delovanju komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito je bila na konferenci prisotna ugotovitev, da le ti delujejo aktivno, da so, predvsem v obdobju zaostrenih razmer v preteklem letu opravili zadovoljivo svoje delo.

Več pa bo potrebno storiti na področju podružbljanja in seznanjanja z nalogami vsakega posameznega nosilca, ki jih vedno ne pozna. Še tako dobro pripravljene obrambni načrti so brez vrednosti, če z njihovo vsebino ne seznanimo njihove izvajalce. To je in ostaja tudi za naprej osrednja naloga na tem področju.

»Še premalo je tudi prisotno spoznanje, da lahko največ naredimo za obrambo države pred zunanjimi sovražniki, kako tudi za ugodne varnostne razmere doma z učinkovitim odpravljanjem slabosti v gospodarstvu, z vsebinskim uveljavljanjem delovanja političnega

sistema in hitrejšim odstranjevanjem preprek pri uresničevanju popolne človekove svobode. Večkrat povzroči neodgovorno delo posameznikov nezaupanje ljudi v institucijo našega političnega sistema, s tem pa se direktno poslabšajo varnostno politične razmere, ki jih je potem izredno težko zopet normalizirati. Zato bi morale družbenopolitične organizacije, predvsem pa komunisti hitreje reagirati na take pojave, jih osamiti, se z njimi konfrontirati in s pravilno informacijo ljudi seznaniti z vzroki in nosilci takih dejanj.«

Ob ocenjevanju organiziranosti ZK v občini je bila izpostavljena predvsem nekritičnost komunistov do svojih napak ter premalo doslednosti in ostrine ob ocenjevanju tistih članov ZK, ki se svojih odgovornosti ne zavedajo. Da bi presegli te slabosti, moramo več storiti na usposabljanju članov Zveze komunistov. V preteklem letu smo skozi eno od oblik usposabljanja angažirali več kot 20^{0/0} vseh članov. Vendar rezultati te aktivnosti še niso zadovoljivi, predvsem bo treba več storiti na delu z mladimi komunisti.

»Občinska konferenca ZSMS ne more biti uspešna, ne more imeti ustreznih kontaktov z mladinci, če pri tem delu nima osnovne opore v komunistih v teh organizacijah. Ugotavljamo lahko, da so mladinci pripravljene in tudi uspešno opravljajo različne oblike delovnih akcij, da pa jih je izredno težko angažirati za kakršnokoli politično delo. Za to smo odgovorni komunisti, saj jih mi vzgajamo, pa se premalo zavedamo, da je to generacija, ki bo jutri stopila na naše mesto. Predvsem je treba tesneje povezati dijaško in študentsko mladino, ki je v sedanjem sistemu organiziranosti popolnoma odtrgana od občinskih organizacij, v fakultetnih središčih pa nima ustreznih usmeritev. Ta naloga je posebej izpostavljena v programski usmeritvi, pri konkretizaciji te usmeritve pa bomo poskrbeli za to, da bo njena pomembnost poudarjena tudi z ustreznimi izvajalci in roki.«

Zanimivo je, da v mnogih sredinah osnovne organizacije ZK formalno dobro delujejo, se pogosto sestajajo, obravnavajo dokumente višjih partijskih organov, sprejemajo akcijske programe, vendar ostajajo pri formalizmu, ne dajejo poti od besed k dejanjem. Komunisti, organi in organizacije Zveze komunistov prepočasno reagirajo na slabosti v svojih sredinah, kar ima lahko za posledico tudi širše slabosti in nezadovoljstvo pri delovnih ljudeh in občanih.

Zunaj Zveze komunistov nas ocenjujejo predvsem po tem, da so skoraj na vseh vodilnih in odgovornih mestih člani Zveze komunistov. O teh problemih pogosto spregovorimo na sejah občinske konference, na posvetih s sekretarji in v osnovnih organizacijah. Vendar je skoraj praviloma prisotna želja, da naj bi le komite z močjo avtoritete razčiščevali navedene oblike, člani osnovne organizacije pa bi temu le sledili, ali pa

(Nadaljevanje na 3. strani)

DOGODKI NA KOSOVEM

Poskusi sovražnih sil, da bi omajale Jugoslavijo, njeno notranjo trdnost in zunanjo neodvisnost, se niso uresničili

Ko je tovariš Franc Šetinc odgovarjal na vprašanja, kako so pravzaprav potekali dogodki na Kosovu, je med drugim dejal:

Že prve demonstracije 11. marca so bile dokaj brutalne, tako da je bilo že tedaj sklepati, da so v ozadju vsega sovražne namere. Politično vodstvo v Prištini je upalo, da se nemiri ne bodo ponovili in da bo mogoče položaj urediti s političnimi sredstvi. Toda 26. marca — v času, ko je 40.000 ljudi v Prištini slovesno sprejelo in pospremila Titovo štafeto — so v drugem delu mesta dobile demonstracije sovražno obeležje. Takrat je bilo že jasno, da žele sovražniki zasejati nemire po vsem Kosovu. Še bolj je bilo to očitno 1. aprila, ko ni bilo več nobenega dvoma, da gre kot je te dni nekdo zapisal, za »španovijo« reakcije, skrajno brutalnih in brezobzirnih nacionalistov in najbolj črnega informbirojevstva iz začetkov petdesetih let. Vse je potekalo po scenariju, ki ga je sovražnik pripravil že nekaj let in ki je nedvomno sestavni del specialne vojne, naperjene proti socialistični samoupravni in neuvrščeni Jugoslaviji.

Tovariš Stane Dolanc je v pogovoru z domačimi in tujimi časnikarji med drugim dejal, da vemo za te profašistične in informbirojevske kroge, ki so dobro organizirani in ki imajo svoje centre v Stuttgartu, Bruslju in drugod, tudi v ZDA. V tem času so na primer zborovali albanski fašisti v Zahodnem Berlinu in govorili o »Veliki Siptariji«, ki naj bi poleg Kosova obsegala tudi NR Albanijo in dele ozemlja Grčije, Makedonije, Črne gore in Bolgarije. Takšna velikonalbanska gesla je bilo slišati tudi na ulicah Prištine. Demonstranti so vzklikali: »Živela velika Albanija«, »Hočemo republiko«, »Albanski kraji v Jugoslaviji v eno celoto«, »Kosovo Kosovarjem«, »Živio marksizem — leninizem«, »Danes s pestmi, jutri s puškami« itd.

Precej brutalne demonstracije so bile v Uroševcu, Demovski Mitrovici in Vučitrnu, medtem ko so bili v Prizrenu, Obiliču in Podrijevu le manjši nemiri. Ponekod so poskušali zasajevati nemire tudi v tovarnah, vendar so jih delavci zavrnil in jih celo pregnali. Ves ta čas se nikjer nista zaustavila proizvodnja in delo na polju, kar dokazuje, da je sovražnikova zamisel o »splošni vstaji« propadla. Stane Dolanc je dejal, da bo mogoče urediti razmere na Kosovu s političnimi sredstvi. Poglavitno je politično delo z ljudmi, da bi razkrili pravo naravo nemirov in da bi seveda ločilo organizatorje in hujskače od zavedenih mladih ljudi.

S takšnimi in podobnimi informacijami so bili obveščeni vsi člani zveze komunistov na sestankih osnovnih organizacij,

ki so potekali od 4. pa do 6. aprila.

Vse osnovne organizacije oz. vsi prisotni so odločno in ostro obsojali vse tiste sovražne sile, ki so med demonstracijami razglašale geslo »Kosovo — republika«, »Hočemo republiko« ipd., gesla iz znanega sovražnega namena. Z njim je sovražnik napadel enotnost Albancev, Srbov, Muslimanov, Turkov in drugih na Kosovu, toda ni se jim posrečilo omajati bratstva in enotnosti, ene največjih človeških vrednot, ki jih ima naša večno nacionalna skupnost. Takšne napade na jugoslovansko federativno skupnost bomo vse napredne sile tudi v bodoče ostro obsojale in enodušno zavračale kot tudi tokrat.

Zdaj je že jasno, da se poskusi notranjega sovražnika in najbolj reakcionarnih sil na svetu, da bi omajale Jugoslavijo, njeno notranjo trdnost in zunanjo neodvisnost niso posrečili. Jasna je tudi usmeritev vseh naprednih sil v vseh republikah in pokrajinah jugoslovanske skupnosti, da nas ta epizoda na Kosovu ne sme in ne more spraviti z začr-

tane perspektivne smeri, to je od nadaljnega razvoja družbeno-ekonomskih in političnih odnosov socialističnega samoupravnega, v tem okviru pa od prizadevanja za stabilizacijo našega gospodarstva.

V znak protesta proti takšnim dejanjem smo člani zveze komunistov vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti poslali Centralnemu komiteju ZK SR Srbije brzojavko z naslednjo vsebino:

Centralni komite ZK SR Srbije

Člani Zveze komunistov vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti 1700-članskega kolektiva DO Steklarne Hrastnik smo bili na naših sestankih Osnovnih organizacij ZK informirani o stanju in dogodkih v Avtonomni pokrajini Kosovo. Ugotovili smo, da imajo dogajanja značaj rušitve našega obstoječega družbenoekonomskega in političnega sistema, zaradi česar izražamo svoje globoko ogorčenje in v celoti podpiramo vse dosedanje napore in ukrepe, ki so jih sprejeli Centralni komite ZK Jugoslavije in organi oblasti v Federaciji ter v SR Srbiji.

Po tej poti izražamo vso podporo Centralnemu komiteju ZK Srbije in zahtevamo, da se razvoj naše socialistične samoupravne družbene skupnosti nadaljuje na temeljih bratstva in enotnosti med vsemi jugoslovanskimi narodi in narodnostmi, tako sta to pot začrtala tovariš Tito in naša zveza komunistov. Prepričani smo, da bomo z ustreznimi ukrepi, ki bodo izločili iz naših sredin iredentistične in druge protisamoupravne elemente, nadaljevali naš skupen razvoj v miru ter bratski in enotni SFRJ.

Hrastnik, dne 6. 4. 1981

Člani ZK OOKZ DO
Steklarne Hrastnik

NNP 1981 V OBČINI HRASTNIK

V letu 1981 se v SR Sloveniji in v vsaki krajevni skupnosti, delovni organizaciji in drugih samoupravnih sredinah izvaja vse splošna družbena akcija v preverjanju obrambnega, varnostnega sistema naše socialistične skupnosti, pripravljenosti in sposobnosti občanov ter delovnih ljudi na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite pod geslom NIČ NAS NE SME PRESENETITI. V skladu z ustavnimi izhodišči in konceptom naše ljudske obrambe in družbene samozaščite smo se v akcijo dolžni vključiti vsi občani in delovni ljudje z vso resnostjo in odgovornostjo. V akcijo se bomo vključili doma in v delovni organizaciji s tem, da bomo pri opravljanju svojih dolžnosti upoštevali potrebe obrambe in zaščite države, se v tem smislu izobraževali in usposabljali ter dosledno izvajali naloge in zadolžitve, ki jih bo odredil odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Ob vsem tem se moramo zavestno dati, da le z dobro organizirano družbeno samozaščito in obrambno pripravljenostjo lahko hitro in učinkovito onemogočimo morebitnega napadalca, ter preprečimo eventualno škodo in žrtve.

Vedno in povsod moramo biti pripravljeni onemogočiti sleherni možnost, da bi kdorkoli skušal poseči po samostojnosti in svobodi naše samoupravne socialistične domovine. Delajmo, kakor da bo trajal mir sto let in pripravljajmo se, kakor da bo jutri vojna. Na teh načelih, besedah tovariša Tita, temelji naš koncept ljudske obrambe in družbene samozaščite.

V okviru krepitve te pripravljenosti bo v naši občini v mesecu maju organizirana vaja pod geslom NIČ NAS NE SME PRESENETITI. V vaji bomo sodelovali občani, delovni ljudje, delovne organizacije, TOZD, interesne skupnosti, šole in društva. Do tega časa pa smo se dolžni temeljito usposobiti za delo in naloge, ki nas obvezujejo doma in na delovnih mestih v okviru enot CZ, narodne zaščite in v drugih organizacijah, v katere smo razporejeni.

Poleg vsega tega je potrebno, da se vsi občani seznanimo z alarmnimi znaki, zbirnimi mesti enot CZ, narodne zaščite, vodji in namestniki enot, da se seznanimo s postopkom zapuščanja svojih domov, ravnanjem z gasilskimi aparati, dajanjem prve pomoči, reševanjem iz ruševin in odpravljanjem posledic, ki lahko naš prizadenejo.

To so le nekatere naloge v okviru akcije NIČ NAS NE SME PRESENETITI.

Franci Kovač

Druga programsko volilna konferenca

(Nadaljevanje z 2. strani)

tudi ne. Taka hotenja so bila v zadnjem času prisotna v nekaterih osnovnih organizacijah ob prenehanju delovanja Poslovne skupnosti pa tudi v nekaterih sredinah prav ob obravnavanju poročila in programske usmeritve za to programsko volilno konferenco. Seveda pa tak način reševanja ni sprejemljiv; na komiteju smo se že pred časom dogovorili, da smo vedno pripravljene nuditi pomoč tam, kjer jo osnovne organizacije potrebujejo, da pa je le osnovna organizacija tista, ki mora odločno razčistiti odprta vprašanja in obravnavati z nosilci negativnih pojavov.

Zelo obširna in tudi vsebinsko bogata razprava, v kateri sta sodelovala tudi tov. Mlinar in Krnec, bo skupaj z programsko usmeritvijo omogočila komiteju občinske konference, da bo pripravil do naslednje seje občinske konference ustrezní program dela, ki mora vsebovati za vsako nalogo tudi ustrezen rok realizacije ter odgovornega nosilca. Le tako opremljen program dela ter sprotno zasledovanje njegovega izvajanja dajejo zagotovilo, da bo Zveza komunistov v občini še uspešnejša tudi v bodoče.

Marjan Pergar

Iz delovne sredine

V pogovoru s steklarji – delovna brigada Emila Beca

Tokrat nas je želja, da predstavimo v Steklarju naše sodelavce, zanesla v TOZD — ročna in polavtomatska proizvodnja, med steklarje. Ob koncu delovnega časa so našli čas za skupen pogovor. Mogoče je čisto običajen, z običajnimi skrbmi, težavami in radostmi. Kot jih doživlja še marsikdo izmed vas, a smo vseeno poskusili.

In kdo so bili naši sogovorniki?

Delo brigadirja opravlja od leta 1974 Emil Bec

Emil Bec je vodja te delovne skupine, rojen se je 3. 5. 1947, delo brigadirja opravlja od leta 1974, sicer pa se je v Steklarni Hrastnik zaposlil leta 1963. Je poročen, oče enega otroka. Zaveva, ki ga precej tare, je stanovanje. V tako imenovani steklarski koloniji kjer živi sedaj, je stanovanje precej vlažno. Ob tem se malce grenko nasmeji. Kot član odbora za družbeni standard in stanovanjske razmere v TOZD 1 pozna perečo in težko stanovanjsko problematiko premnogih svojih sodelavcev. Glavna težava pri delu odbora pa so tako zelo omejene in skromne možnosti po novih stanovanjih. Četudi sam prizadet, se ob pogovoru o stanovanjski problematiki dotakne tudi teh vprašanj.

Ivan Peklár je v tej brigadi 1. nabiralec, rojen 25. 12. 1942. V Steklarni pa že od leta 1959. Tudi on že ves čas opravlja delo steklarja. Ima 4-člansko družino, žena je gospodinja, sam pa družinski proračun poleg manjše kmetije dopolnjuje še z delom v tovarni.

Ivan Kramžar, 2. nabiralec, je rojen 6. 4. 1942, v Steklarni pa se je zaposlil leta 1959. Doma je v Radečah in prav to ga je vodilo, da je pred časom poskusil najti zaposlitev bliže doma. V Papirnici Radeče je ostal le nekaj mesecev, nato pa se je kljub oddaljenosti znova vrnil v našo DO, med svoje sodelavce, ki so ga tudi vzpodbujali, da se vrne. 4-članska družina živi na manjši kmetiji. Po napornem delu v tovarni ga čaka še zamudna vožnja do doma, ki je tudi glavna težava, saj mora npr. ob koncu jutranje izmene čakati na vlak približno 1 uro.

Milorad Blatnjak II., rojen 23. 9. 1958 je sicer iz Doboja. Leta 1976 je prišel v Hrastnik in se zaposlil

v Steklarni, kamor se je vrnil tudi po odsluženju vojaškega roka. S sedanjimi sodelavci dela že približno 2 leti in pravi, da mu je tu tudi všeč. Sicer pa je stanovalec samskega doma na Grajski poti 8, kjer je glavna težava premajhna disciplina, zaradi česar je moten počitek. Prosti čas si popestri z igranjem nogometa pri NK Sloga.

Ženski del skupine nismo želeli zapostaviti, čeprav ga predstavljamo na koncu. Tako je naneslo zaradi organizacije in razporeditve delovnih faz v brigadi.

Jerica Bec dela skupaj z možem Emilom v isti brigadi. Rojena je 30. 10. 1952, v Steklarni pa od leta 1968. Delo izpihalke opravlja od leta 1971. Varstvo otrok, tudi precejšen problem v TOZD 1, v njenem primeru ne predstavlja več težave, saj je njen otrok že šolo-obvezen, lahko pa si pomaga tudi s starši. V razgovoru pa sva spregovorili o pogojih dela v osnovni proizvodnji stekla in kjer pride težavnost tega dela do izraza še zlasti, če ga opravlja ženska. Zaveva odnos priznanja delovne dobe s povečanjem za izpihalke in natičkalke je že tako zajetna in o njej toliko zapisanega, da moja ponovna vprašanja in njeni odgovori ne bi povedali nič novega. Vsekakor pa gre za dejanske obremenitve na teh delih, za občutke in težave žena, ki to delo opravljajo, ob tem pa jih polna obremenitev čaka še doma, v gospodinjstvu. In z leti delovne dobe še težave v človeku le še stopnjujejo. In če nimaš sreče, da si zaradi zdravstvenih težav ocenjen kot delovni invalid, je vse skupaj še dosti težje, meni Jerica: »Predstavljati se na lastno pest na drugo delovno mesto, brez kategorije, pomeni dosti manjši zaslužek, vstrajati pri tem delu, če ti nagaja zdravje, pa je tudi nemogoče. Prav tako pa tovarni primernih lažjih del tudi ni na pretek.«

Ana Hauptman je bila v času našega pomenka še izpihalka v okviru te brigade. Prej je opravljala delo menjalke klešč, sedaj pa je prejela pozitivno rešeno prošnjo za premostitev na kontrolo stekla. Rojena je 12. 7. 1952, v Steklarni dela od leta 1969, je poročena; z enim otrokom, kjer stanuje

Za skupen posnetek — od leve proti desni: Ana Hauptman, Milorad Blatnjak, Emil Bec, Ivan Kramžar, Ivan Peklár, Sibirka Marinkovič in Jerica Bec

jejo v lastni hiši, odpade tako pogosto stanovanjsko vprašanje.

Sibirka Marinkovič, zadnja izmed sogovornikov te skupine je iz Brze Palanke, kjer se je rodila 3. 2. 1948. V Hrastnik je prišla skupaj z možem. 3-članska družina živi že približno 5 let v novem stanovanju Log 28. Ko sta prišla z možem v Hrastnik, je tudi sama poiskala zaposlitev in tako prišla med svoje sedanje sodelavce, kjer sedaj dela kot menjalka klešč. Tudi ona je potožila zaradi težine dela, saj ji ponagajajo roke, ki so pri delu, ki ga opravlja, polno obremenjene.

Tako. Splošna predstavitev je za nami. Spustili smo se še malce dlje, v pogovor o stvarih, o katerih danes precej razmišljamo in tudi razpravljamo.

Ko smo spregovorili o delovnih in medsebojnih odnosih, se je Emil ponudil, da se kot brigadir odstrani, da bo mnenje ostalih bolj nepristransko. Vendar to ni bilo potrebno, saj so se kljub temu dokopali do enotnega zaključka. Povsem običajno je, da pride do manjših konfliktov pri delu, na kar ima svoj vpliv tudi osebno razpoloženje posameznikov. Skrbi in težav se ne da vedno pustiti doma. Poudarili pa so, da vse, kar se pripeti pri delu, uredijo med sabo. Odkrita beseda, pogovor, brez zamer in malenkosti so načini, s katerimi se da dosti narediti. Važno se je dopoljevati pri delu in polno doprinesati svoj delež. Tudi z vzdušjem na izmenični so zadovoljni, še posebno ob primerih slabših odnosov, ki jih je včasih zaslediti v drugih sredinah. Dobro vzdušje v tej brigadi kot kaže pozitivno vpliva tudi na vse njene člane: dela se lotevajo z zadovoljstvom, dobro voljo, poskušajo vplivati drug na drugega, zato je to tudi eden od činiteljev, da je v tej brigadi malo izostankov, tako zaradi bolniške, sploh pa zaradi neopravičenih izostankov. »Sicer pa bo na področju delovne discipline potrebno v TOZD 1 še dosti storiti«, so poudarili. Vse preveč je še malomarnega odnosa do dela in sredstev, bolj bi se morali zavedati ne le pravic, ampak tudi dolžnosti. Pri tem bi bila potrebna večja strogost in doslednosti že na sa-

mem začetku in velik delež pri tem je seveda na izmenskih vodjih.

Predstavitev delovnih pogojev za TOZD 1 je običajna, pridevnik, ki pa pri tem vse pove je »težak«. K temu bodo dosti prispevali meseci, ki so pred nami, saj se bo vročina stopnjevala. Ob tem je prisoten tudi prepričan, tempo dela ipd. Čeprav za delovne razmere v TOZD 1 velja, da se kaj dosti ne da več izboljšati, so moji sogovorniki menili, da bi bila potrebna še večja izolacija peči, pa tudi boljša ventilacija, saj je sedanje prezračevanje slabo. Ženski del sogo- vornikov se je dotaknil tudi vprašanja nočnega dela. Nekomu odgovarja, drugemu ne, v splošnem pa pomeni za organizem večjo obremenitev in napor, kljub zadostnemu počitku.

Stabilizacija je našla pot tudi v naš pomenek. V TOZD je bilo na tem področju marsikaj storjenega, zlasti so vidni izredni rezultati pri zmanjšanju loma. Važno pa je, da se vsak posameznik zaveda, da lahko z lastno odgovornostjo in ravnanjem prispeva k skupnim prihrankom in uspehu. Tako poskušajo ravnati tudi v brigadi Emila Beca. Odgovorno se obnašajo pri uporabi in porabi materiala za delo: vrvi, maziva, rokavice itd. Marsikdo se še vedno vse premallo zaveva vrednosti sredstev, s katerimi razpolaga. O normah in novem pravilniku o analitičnih ocenah smo spregovorili bolj preprosto. Normirec ali drug strokovni delavec, bi lahko tako nje, kot mene popravil ali pa dopolnil. Ob pripravah drugega pravilnika o analitičnih ocenah delovnih nalog in opravlil so menili, da je potrebno predvsem to, da se realno ovrednoti delo neposrednega proizvajalca, ob upoštevanju pogojev dela. Sedanja sorazmerno nizka osnova se poskuša korigirati s prekoračitvami norme, kar verjetno tudi ni najboljša rešitev.

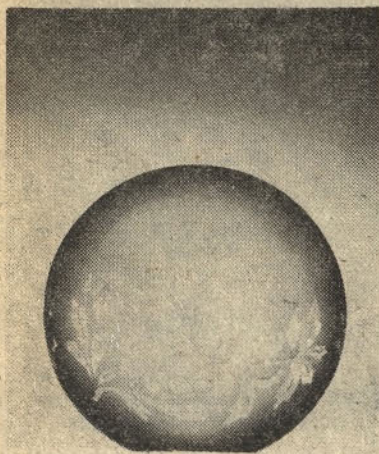
Ob pogovoru o družbenem standardu je beseda nanesla tudi na prehrano med delom, ki sedaj poteka v naši jedilnici. Vsak začetek je težak in tudi pri nas smo morali marsikaj spremeniti in popraviti. In gre boljše. Tako so menili tudi Emil, oba Ivana, Milorad, Jerica, Ana in Sibirka. Kvaliteta se je izboljšala, malica je dovolj raznolika, pomembno je, da je odpadlo sitno doplačevanje. Vprašljivo pa je še vprašanje oskrbe z malico za nočno izmeno, zlasti poleti, ker ima to sedaj vpliv tudi na kvaliteto malice. Milorad se tudi sicer hrani v menzi, kjer pa ni tako zadovoljen, saj meni, da so abonenti, ki se hranijo v Gostišču za Savo v nekoliko neenakopravnem položaju, do tistih v obratu družbene prehrane. Za sorazmerno visoko ceno pa bi človek seveda pričakoval nekoliko več.

Naš pomenek se je počasi zaključeval. Skušali smo predstaviti izsek iz njihovega delovnega vsakdana. Morda je običajen, je pa tudi naporen in s težavami, ki so značilne za nas vse in proti katerim se moramo skupno boriti in jih odpravljati. Da pa se da pri tem največ doseči z dobro voljo, optimizmom in enotnostjo, je bilo to občutiti v tem pogovoru z željo, da je in da bi ostalo tako še pri mnogih in večini izmed nas, smo naš pomenek sklenili.

Pogovarjala se je: Jasna Rižnar-Kosm
Foto: Drago Kreže

Hannover 1981

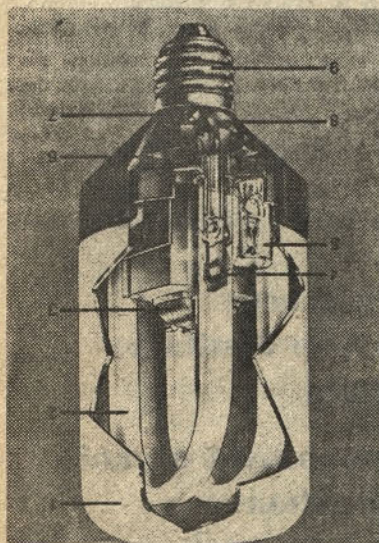
Letošnji hannovrski sejem je potekal v času splošnega poslabšanja gospodarskih razmer, vendar je število obiskovalcev že prvi dan doseglo rekordnih sto tisoč. Tako je bilo okoli sejmišča parkiranih 27.000 avtomobilov, na letališču v Hannoveru je pristalo 175 potniških letal, 10.500 obiskovalcev pa je prišlo z vlaki. — Če dodamo, še podatek, da uprava sejma za čas trajanja te prireditve zaposli 5.500 ljudi, si lahko ustvarimo predstavo o veličini hannovrskega sejma.

Dekor »Rovirosa«

Vsako leto in tako tudi letos je hannovrski sejem prizorišče razvojnih dosežkov celega sveta. Človek se tu počuti majhnega v primerjavi z grmadami razstavljenega znanja oziroma tehnike. Tudi če kdo pride na ta sejem z željo, da si bo ogledal določeno ozko področje, ki ga zanima, bo moral ugotoviti, da je to področje postalo široko in zahtevno. Danes je zahtevna naloga že seznanjanje z novostmi, kaj šele prinašanje novosti.

Letošnji sejem je med drugim prikazal poudarek na varčevanju z energijo. Tu je tudi za področje razsvetljave zanimiva novost — posebna žarnica, ki prihrani električni tok (pri Philipsu je to žarnica Dulux, pri Osramu je to Circolux): pri porabi 18 W daje svetlobo, ki jo klasična žarnica daje pri 75 W. Tudi življenska doba je daljša — približno pet-

Nova žarnica SL 18 PHILIPS

krat. Seveda pa je tudi cena višja — 27 DM (navadna žarnica 2 do 3 DM). Sicer pa Nemci ob tem pravijo: drago moraš kupiti, če hočeš poceni živeti.

Za nas, predstavnike Steklarne Hrastnik je seveda težišče zanimanja v paviljonih 19 in 9, kjer je predstavljena razsvetljava. Tu razstavljajo tudi naši največji evropski kupci, na primer Zimmermann, Hustadt, Honsel, Esto, De Jack, Popp, Lindner itd. Vse te kupce smo tudi obiskali in izmenjali mišljenja o problematiki, ki zadeva naše sodelovanje kot tudi gospodarsko stanje v svetu. Ob tem velja pripomniti, da so bili naši kupci na sejmu solidno predstavljeni ter da so imeli veliko poslovnih obiskov. To zadnje namreč ni bilo opaziti pri vseh razstavljalcih razsvetljave, glede na uvodoma omenjene poslabšane gospodarske razmere v svetu.

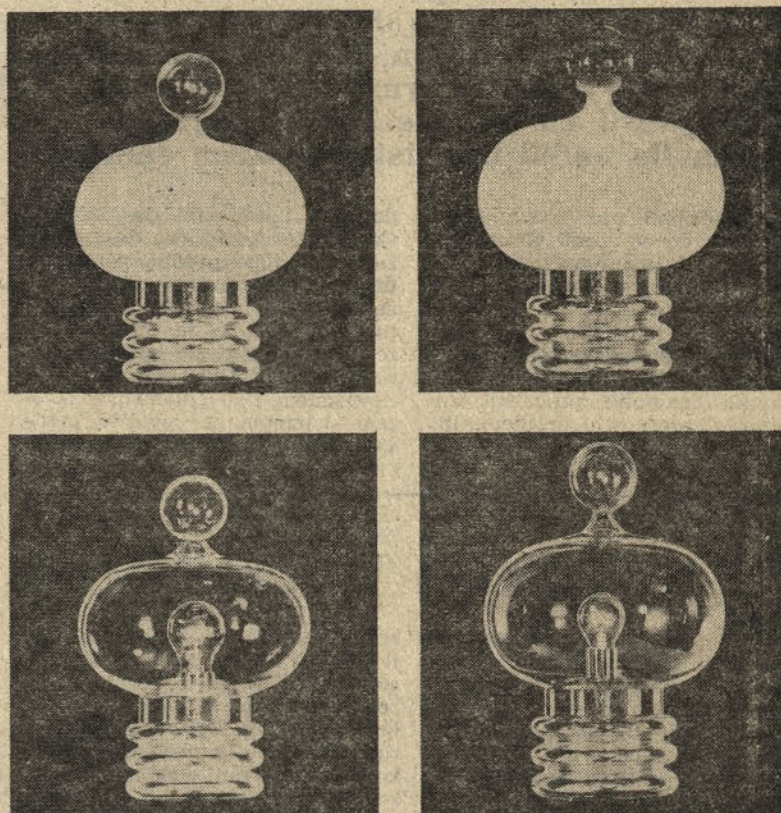
Če pogledamo smeri, ki so na področju svetlobnih teles zanimive za nas, potem izgleda takole:

1. Vsekakor je poudarek na dekoriranih steklih — in še posebej je tu opazen kristalni led. Gre za kombinacijo avtomatsko izdelanih tulpic, ki so skoraj brez strukture, vendar jim kristalni led da videz ročno izdelanih tulpic. — Drugo področje dekoriranih stekel pa je tako imenovan Rovirosa dekor. To je tehnika prozornih površin na satinirani podlagi (namesto satiniranja je lahko tudi bela mat barva) ali rahlih mat dekorjev na prozornih površinah. Svetlobna telesa so gladke tulpice z bisernim robom ali pa kar skupina svetil — viseče (zvon), namizno in tako dalje. Ob tem je zanimivo, da so biserni robovi tudi zelo neizraziti — na primer krogla z bisernim robom (kot zaključkom) in Rovirosa dekor.

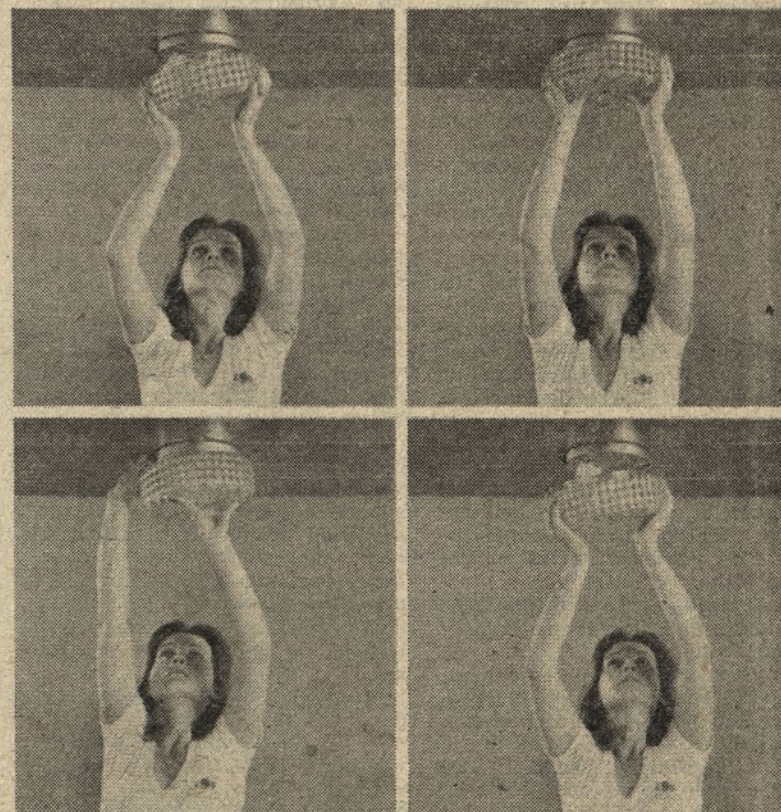
2. Veliko kombinacij je v mehurčastem steklu — tudi skupaj s kristalnim ledom. Tako se dobi vtis starinskih, dragih izdelkov.

3. Posebno — vedno aktualno — pa je področje gotovih svetil. Tu so prisotne še druge kvalitete in smeri — vse to pa je dirigirano s strani tistega, ki finalizira. Tu je potrebno ponovno omeniti tovarno Limburg, ki je res vzor na tem področju. Gre za tisto vrsto kvalitetne ročne proizvodnje stekla, ki bi jo z malo truda pri nas v Hrastniku tudi zmogli.

Ob primerjavi z dosežki drugih področij se zdijo novosti na področju svetil majhne. Vendar

Del programa tovarne »Limburg«

Demonstracija pritrdjevanja plafonjere na novo armaturo »CLIP« firme Zimmermann

ne smemo pozabiti, da je tudi tu prisoten razvoj, ki mu moramo slediti. To niti ni tako zahtevno delo, če stvari sproti spremljamo in razvijamo. Težje pa je dohiteti tisto, kar je enkrat zamujeno, saj so razlike vedno večje.

Za zaključek naslednje omenjene smeri letošnjega hannovr-

skega sejma na področju svetil so tisti kazalniki, ki jim moramo slediti. Seveda pa so še druge stvari, ki jih lahko razvijamo sami — ali znotraj omenjenih smeri ali pa samostojno. Predvsem pa gre za kompleksno ponudbo tržišču — nikakor ne več v smeri samo pol izdelkov.

Alojz Marcen

HRASTNIK
STEKLARNA

Priprave na generalni remont talilnega objekta „H“

Remonti steklarskih peči so običajna dela, ki jih je treba opraviti po določenem času obratovanja. Vendar pa bo remont talilnega objekta »H« bistveno drugačen. Z njim bomo prešli na nov sistem kurjenja, ki zagotavlja boljši izkoristek vložene energije.

V letošnjem letu je s planom določeno, da se izvrši glavni remont na H kadni peči. Ze uvodoma je treba povedati, da gre za obsežna dela in da priprave potekajo že dalj časa.

V naših stabilizacijskih načrtih smo se dogovorili, da je ob glavnih remontih posvetiti kar največ pozornosti problematiki porabe energetskih virov in s so-

dobnimi tehničnimi dosežki poskušati kar se največ da zmanjšati specifično porabo goriva. Z drugimi besedami povedano, znižati porabo energije po enoti proizvoda. Tako je ob tem remontu določeno, da preidemo od sedanjega načina kurjenja na nov sistem U — plamenskega. S tem sistemom se podaljša potovalna pot plamena in zgorelih

plinov, kar obenem zagotavlja boljše izkoriščanje vložene energije. Ta zamisel zahteva v osnovi večji prostor za sam talilni objekt. Da bi lahko kljub temu omogočili taljenje do 55 ton nataljenega stekla dnevno na istem prostoru, je bilo nujno potrebno vključiti še dodatno električni sistem kurjenja, ki v bistvu pokriva energetski dodatek za taljenje 15 ton steklene mase

pri nas izhajajo iz splošno znanih težav na področju zunanjetrgovinskih odnosov v naši državi.

Termin za začetek izvajanja remonta je mesec november. Ves potreben material za izvedbo je že v glavnem naročen in so zagotovljena finančna sredstva. Glavni izvajalci vseh potrebnih del so v glavnem naši delavci iz TOZD 2 in TOZD 5, v sodelova-

Jugoslavija pred vrati

V zadnji številki nemške revije »Porzellan + Glas« (edino glasilo zapadno nemškega združenja za steklo, porcelan in keramiko) je izšel obširen članek z naslovom »Jugoslavija pred vrati« (Jugoslawien »ante portas«). V članku je obravnavana problematika prisotnosti jugoslovanske steklarske industrije na zapadno nemškem tržišču, še posebej po podpisu posebnega sporazuma med EGS in Jugoslavijo. Nekatere misli iz članka povzemamo v skrajšani obliki.

Članek nosi podnaslov »Steklarska industrija (mišljena je zapadno nemška — op. p.) mora računati z novim in ostrim tekmečem«. To je dokaj laskavo povedano za nas, saj je znano, da je nemška steklarska industrija zelo dobro razvita. Tudi uvodnik k članku se pohvalno izraža o Jugoslaviji: »Imeli so srečo (Jugoslovani) da so po drugi svetovni vojni imeli v Titu patriota, ki je skoval neblokovsko državo. Tudi po Titovi smrti ima Kremel spoštovanje do njega in pred močno demonstrirano samostojnostjo te države. Zato je za zahod samo po sebi razumljivo, da sodeluje s to državo.«

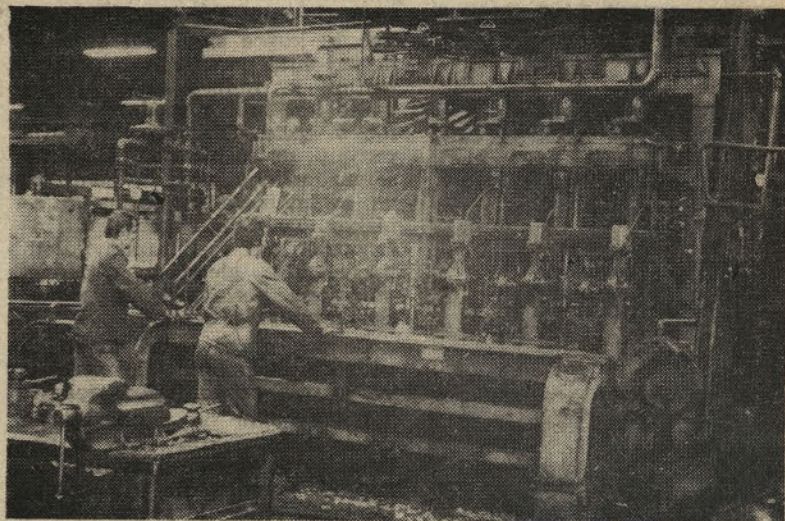
V nadaljevanju opisuje članek intervju, ki ga je imel priznani zapadno nemški strokovnjak in trgovec za področje steklarstva gospod. Oskar S. Freiermuth s predsednikom jugoslovanske steklarske industrije dipl. ing. Vojom Djinovskim. Po zgodovinskem pregledu razvoja steklarske industrije v Jugoslaviji se intervju dotakne problematike podmladka v steklarski industriji. Ugotovljeno je, da je tudi v Jugoslaviji težko motivirati mlade ljudi za poklic steklarja, vendar je dosežen napredek na tem področju. — Nadalje intervju odkriva veličino steklarne iz Zaječarja, ki zaposluje 2.400 steklarjev in dnevno proizvede 85 ton svinčevega kristala. Le-ta bo v kratkem prisotna tudi na nemškem trgu.

Gledé na nove prednosti Jugoslavije v EGS in ZRN (od 1. julija 1980) je v članku omenjena nemška bojazen o nadaljnjih vdorih (izvozu jugoslovanskega stekla) v »objubljeni deželó« (ob tem je sicer poudarjeno, da je v letu 1979 jugoslovanski delež pri nemškem uvozu stekla bil samo 1,72 % in

še to steklo je bilo prodano v pretežni meri znanim imenom nemške steklarske industrije, torej ne direktno na trg). V odgovor na to bojazen je ing. Djinovski odgovoril: Naraščanje proizvodnih stroškov pri izdelavi steklenih izdelkov je tudi pri nas neizogibno. Poleg stroškov energije, elektro materiala in surovin so narasli tudi prejemki steklarjev in to za več odstotkov, kot na zahodu. Tako so na primer stroški osebja v ZRN v zadnjih treh letih narasli sledeče: 4,7 %, 7,2 %, 4,4 %. Pri nas so prejemki različni glede na tovarno, narasli pa so vseeno med 20 % in 30 %. Ta povišanja pa niso vodila do zapiranja posameznih steklarn v Jugoslaviji, nasprotno — vse obratujejo s polnimi kapacitetami in skladišča so skoraj prazna. — Kar zadeva strah nemških steklarn, da bo prišel še močnejši uvozni pritisk iz Jugoslavije, je to neosnovano. Mislím, da v letu 1980 naš izvoz ne bo dosegel niti 1,72 % iz leta 1979. Zaradi proizvodnih stroškov morajo biti cene jugoslovanskega stekla višje. V našem sistemu tudi na noben način ne moremo delati z »dumping cenami«, izvoz je za nas važen, vendar ne za vsako ceno. Naš gospodarski sistem je zgrajen tako, da lahko delamo le s cenami, ki nam zagotavljajo potreben dohodek. Veseli smo odprave omejitev pri carini za izvoz v ZRN, vendar naši nemški partnerji vedno znova tarnajo, da so naše cene previsoke. To v odgovor tistim, ki se bojijo naših nizkih cen in povečanega izvoza na nemško tržišče.

V članku je nato postavljeno vprašanje glede omejitve jugoslovanskega uvoza stekla, saj za Nemce na primer ni logično, da mi lahko izvažamo k njim, oni pa ne morejo v Jugoslavijo. Vprašanje se nanaša tudi na višino jugoslovanskega uvoza stekla v zadnjih letih in pa o izgledih za naprej. Ing. Djinovski: Uvoz stekla je v letu 1975 znašal 4.116 ton, leta 1978 20.606 ton in leta 1980 17.000 ton. Upamo, da bo v naslednjih letih jugoslovanska steklarska industrija proizvajala nadaljnje artikle, tako da bomo — gledano srednjeročno — rabili v letu 1985 samo še 12.000 ton stekla iz uvoza.

Priredil Alojz Marcen

V času generalnega remonta talilnega objekta »H« bodo izvršena tudi popravila na strojih in napravah, ki so priključeni na ta objekt

dnevno. Celotni energetski sistem kurjenja bazira torej na uporabi zemejskega plina za taljenje 40 ton in elektro-energija za 15 ton stekla dnevno.

Realizacija tako zahtevnega remonta zahteva temeljito študijo v celoti vključujoč:

- izdelavo tehnične dokumentacije za talilni objekt,
- izdelavo tehnične dokumentacije za oba sistema kurjenja,
- sprememba načina vlaganja zmesi,
- nova lokacija organov za reverzijo zgorelih plinov in zraka ter ustrezni kanali,
- popravila proizvodnih strojev in naprav,
- izgradnja prostorov za nizkonapetostne transformatorje in montaža transformatorjev ter še druga dela.

Glavna tehnična dokumentacija je naročena pri zahodnonemški firmi SORG ter že postopno prihaja v tovarno. Resnici na ljubo je treba povedati, da je prišlo do določene zamude pri izdelavi te dokumentacije, glede na zapoznelo vplačilo za naročene usluge. Vzroki za zamude

nju z zunanjimi sodelavci. V pripravljalni fazi pa so vključeni še delavci iz nabavnega oddelka, razvoja ter seveda še drugi odgovorni delavci.

Da bi potekala remonta dela po zastavljenem načrtu, so v TOZD 2 in TOZD 5 izdelali plan letnih dopustov, tako da bi ob času remonta bili prisotni vsi, ki bodo v procesu izvajanja sodelovali. Tedensko so organizirani sestanki vseh odgovornih za izvedbo remonta, na katerih se sproti razrešujejo vsi še odprti problemi. Izvedbena dela, ki niso pogojena z lokacijo talilnega objekta, so še v teku in se vršijo vzporedno. Le na tak način bodo lahko zelo obsežna in zahtevna dela izvršena v čim krajšem časovnem obdobju. Osnovni namen vseh prizadevanj pa je čim prejšnji ponovni zagon proizvodnje na tem pomembnem objektu.

S to kratko informacijo želimo seznaniti člane naše delovne organizacije o obsegu in zahtevnosti opravil pri predstojećem remontu, obenem pa spodbuda in obveza za vse, ki v tem procesu že in še bodo sodelovali.

Maks Marcina, dipl. inž.

**Vsem delavcem in upokojencem
Steklarne Hrastnik iskreno čestitamo
ob prazniku dela - 1. maju**

**DPO in samoupravni organi
Steklarne Hrastnik**

Priznanja podeljena

Na spominski svečanosti ob 40-letnici vstaje slovenskega in jugoslovanskih narodov, obletnici smrti tovariša Tita in prazniku dela so bila podeljena državna odlikovanja, priznanja OF in srebrni znak zveze sindikatov Slovenije.

Predsedstvo SFRJ je na predlog komisije za odlikovanja skupščine občine podelilo odlikovanja našim občanom, ki so s svojim prispevkom pripomogli k današnji stopnji razvoja tako na področju gospodarskih rezultatov, samoupravnih in delegatskih odnosov ter uresničevanju koncepta splošne ljudske obrambe in družbene zaščite. Odlikovanja so podelili naslednjim tovarišem:

Maks JAKOPIČ — Red dela z rdečo zastavo
 Jože KASTELIC — Red zaslug za narod s srebrnimi žarki
 Stanislav DEŽELAK — Red dela z zlatim vencem
 Alojz KOVAČ — Red republike z bronastim vencem
 Peter BASTIČ — Red zaslug za narod s srebrno zvezdo
 Brane MILINOVIC — Red zaslug za narod s srebrno zvezdo
 Franc VODIŠEK — Red zaslug za narod s srebrno zvezdo
 Franc DOBRŠEK — Red dela s srebrnim vencem
 Boris LOGAR — Red za vojaške zasluge s srebrnimi meči
 Ivan VUCETIČ — Red za vojaške zasluge s srebrnimi meči
 Marjan DOLANC — Medalja za vojaške zasluge
 Vojko PUST — Medalja za vojaške zasluge

Občinska konferenca SZSDL Hrastnik je tudi letos podelila priznanja OF tovarišem, ki so sodelovali v Osvobodilni fronti v njenem zgodovinskem razvoju ali pri današnji graditvi samoupravne socialistične demokracije. Priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda za leto 1981 so prejeli naslednji družbeni delavci, aktivisti socialistične zveze:

Ferdinand Deželak,
 Janko Kavzar,
 Janez Klemen,
 Alojz Lesjak,
 Vida Logar,
 Vanda Mlinar,
 Mirko Ostrožnik
 in rudniško gasilsko društvo Hrastnik.

Občinski svet zveze sindikatov Hrastnik je podelil sindikalna priznanja »Srebrni znak zveze sindikatov Slovenije«. Na podlagi sklepa predsedstva Občinskega sveta ZS Hrastnik so prejeli priznanja naslednji tovariši; kot priznanje za dolgoletno prizadevno delo pri utrjevanju vloge sindikata in poglabljanju samoupravljanja:

Alojz Aškerc,
 Alojz Hafner,
 Džoko Pokrajac,
 Marjeta Poljšak,
 Jože Matek
 in Alojz Rajh.

Po proslavi, ki so jo izvedli moški pevski zbor Svoboda I, ženski pevski zbor Svoboda Dol, godba na pihala Svoboda I in gajenci glasbene šole, so odlikovance tudi pogostili.

Mojca Ulaga

Čestitka

27. marca 1981 je diplomiral na Visoki tehnični šoli v Mariboru

ERVIN PREDOVNIK

in si z diplomom pridobil naziv inženir strojništva.

Vsem čestitkam k uspešno opravljeni diplomu se pridružuje tudi uredništvo našega glasila.

Upamo in želimo, da bo tovariš Ervin znanje, ki si ga je pridobil, s pridom uporabljal za napredek našega kolektiva!

Čestitamo!

Analiza nesreč pri delu

ZA OBDOBJE OD 1. 1.—31. 3. 1981

V prvem trimesečju letošnjega leta smo v naši delovni organizaciji registrirali 43 nesreč pri delu, oziroma v zvezi z delom, od tega kar 14, ki so se zgodile delavcem na poti na delo oziroma z dela, kar predstavlja 32% od vseh nesreč. Zaradi nesreč smo tako izgubili 498 delovnih dni, se pravi, da je bil vsak poškodovani povprečno 12 dni v bolniškem staležu.

Bolniški stalež in število nesreč za obravnavano obdobje je prikazano v tabeli I, število nesreč po temeljnih organizacijah v tabeli II. V tabeli III pa število nesreč glede na izvor in poškodovane dele telesa.

Iz analize lahko ugotovimo, da so vse poškodbe lažjega značaja in da bi jih z malo več pazljivosti, z uporabo predpisanih osebnih zaščitnih sredstev in doslednim upoštevanjem varnostnih predpisov dalo precej zmanjšati.

Ob tej priložnosti bi želeli ponovno opozoriti vse neposredne

vodje (skupinovodje, izmenovodje, vodje delavnic itd.), da so prav ti dolžni, da prvi razčistijo vsako nesrečo, se pravi ugotovijo izvore, vzroke, izprašajo očividce in takoj nato obvestijo službo varstva pri delu. Dogaja se, da neposredni vodja izgubi potrdilo za nesrečo ali pa ga izroči poškodovancu, ki z njim hodi od zdravnika do zdravnika, služba, ki pa mora vsako nastalo nesrečo raziskati in posredovati (rok 3 dni) pristojnim organom, pa o tem ni obveščena. V kolikor se pojavi zahteva s strani poškodovanca, da dobi potrdilo za nesrečo (s katerim je pri zdravniku oproščen participacije), prosimo vse neposredne vodje, da to izpolnjujejo v dveh izvodih od katerih enega takoj dostavijo službi varstva pri delu. S takšnim načinom prijavljanja nesreč bomo lažje ugotavljali vzroke in izvore, ki so ključni pokazatelji za razreševanje te problematike.

Služba varstva pri delu

Tabela I
 BOLNIŠKI STALEŽ IN ŠTEVILO NESREČ ZA OBDOBJE OD 1. 1.—31. 3. 1981

Mesec	št. primerov bol. staleža do 30 dni	od tega št. nesreč	v %	št. izgubljenih delovnih dni	od tega zaradi nesreč	v %	bolniško nadomestilo v Novih din
Januar	416	15	3,6	18.836	1.424	7,5	659.555,25
Februar	338	16	4,7	16.754	1.824	10,9	619.783,65
Marec	392	12	3,1	17.444	736	4,2	641.757,85
Skupaj	1.146	46	3,7	53.034	3.984	7,5	1.921.096,75

Tabela II
 ŠTEVILO NESREČ PO TOZD ZA OBDOBJE OD 1. 1. — 31. 3. 1981

Mesec	št. nesreč	od tega na poti v %	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	TOZD 4	TOZD 5	DSSS
Januar	15	3	20	6	4	—	—	3
Februar	16	8	50	7	4	1	2	—
Marec	12	1	8,3	3	1	—	4	3
SKUPAJ	43	14	32,5	16	9	1	6	6

Tabela III
 ŠTEVILO NESREČ GLEDE NA IZVOR IN POŠKODOVANE DELE TELESA

Zap. št.	Izvor nesreče	št. nesreč	v %
1.	Udarci raznih predmetov	9	20,9
2.	Padec poškodovanca	14	32,5
3.	Urezi	7	16,3
4.	Opeklina	3	7
5.	Tujek v očesu	6	14
6.	Stisnjenje	4	9,3
SKUPAJ		43	100

Zap. št.	Poškodovani deli telesa	št. nesreč	v %
1.	Roke	9	20,9
2.	Prsti rok	9	20,9
3.	Noge	13	30,2
4.	Oko	6	14
5.	Glava	6	14
SKUPAJ		43	100

Tretji kongres samoupravljalcev

UTRDITEV V USTAVI IN ZAKONU O ZDRUŽENEM DELU ZAČRTANE POTI

Le mesec dni nas loči od III. kongresa samoupravljalcev. Osnovna tema, ki jo bo obravnaval kongres, je: Združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbenoekonomski razvoj. Referat k tej osnovni temi bo imel Mika Špiljak. Medtem ko sta prvi in drugi kongres samoupravljalcev iskala sistemske rešitve za nadaljnji razvoj

samoupravljanja, pa že sam naslov osnovne teme pove, da tretjemu kongresu ne bo treba iskati novih poti in rešitev, temveč bo le utrdil pot, ki je začrtana v Ustavi in Zakonu o združenem delu. Zato bodo razprave med pripravljanim kongresom usmerjene na ugotavljanje tako pozitivnih izkušenj, rešitev in uspehov, kot tudi kritična ocena

problemov, ki so prisotni pri izgrajevanju socialističnih samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov. Sporočila, ki bodo poslana kongresu, morajo biti odraz kritičnih pogledov delavcev na stanje v lastnih organizacijah združenega dela. Kongres bo tudi priložnost, da delavci sežejo v jedro svojih problemov ter povedo resnico o stvarnih odnosih življenja in dela v svojih organizacijah združenega dela.

Mili Kobal

Sodelujem pri dogovarjanju in odločanju

Učenci na naši šoli samoupravljamo v razredni skupnosti, v krožkih in drugih organizacijah. V naši razredni skupnosti odločamo na razredni uri in ne na razrednem sestanku, ker jih nimamo. Mislim pa, četudi bi jih imeli se ne bi mogli soglasno odločiti, ker nismo dovolj složni. Primer dobrega samoupravljanja pa je naša MO, kjer skoraj v vsem odločamo sami in sami izvajamo akcije, ki so v načrtu. Z mentorjem se dobro razumemo, in je tudi naš duhovni vodja. Izvedli smo že veliko uspešnih, predvsem zbiralnih akcij. Denar, ki smo ga dobili, smo dali v fond za ekskurzijo, ki jo bomo imeli na koncu šolskega leta. Sola nam je ekskurzijo zelo ugodno organizirala.

Zdaj smo še mladi samoupravljalci, upamo pa, da se bomo razvili v bodoče graditelje naše neodvisne države.

Andrej Gorjup, 8.a
OŠ heroja Rajka, Hrastnik

DISCIPLINA

PREGLED IZREČENIH UKREPOV

Enajsto zasedanje disciplinske komisije dne 10. 4. 1981

Priimek in ime	Rojen	TOZD-DSSS	Izrečen ukrep
Bašič Zemka	11. 1. 1944	TOZD 1	Prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega leta
Baranja Jože	4. 11. 1964	TOZD 1	Javni opomin
Ilić Nevenka	16. 11. 1951	TOZD 1	Opomin
Jović Branko	13. 9. 1963	TOZD 1	Javni opomin
Križnik Anton	11. 1. 1952	TOZD 1	Opomin Preklic v Steklarju
Podlesnik Stanislava	30. 3. 1953	TOZD 1	Prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega leta Pavšalna odškodnina 3.000 din
Stjepanovič Slavko	17. 10. 1956	TOZD 1	Javni opomin Poravnava stroškov
Šunta Milan	15. 5. 1962	TOZD 1	Javni opomin
Verač Milka	18. 9. 1945	TOZD 1	Opomin
Bagarič Željani	15. 4. 1961	TOZD 2	Opomin Pavšalna odškodnina 500 din
Čajić Nijaz	31. 1. 1961	TOZD 2	Opomin
Dacar Božo	25. 12. 1951	TOZD 2	Opomin
Đanković Nevenka	24. 8. 1960	TOZD 2	Javni opomin Pavšalna odškodnina 300 din
Dakić Lazar	20. 9. 1953	TOZD 2	Premestitev za 3 mesece iz pobiranjna črepinj na hladilno peč TOZD 2
Korbar Majda	6. 12. 1955	TOZD 2	Javni opomin
Kršič Brane	27. 5. 1959	TOZD 2	Opomin
Keber Mirko	9. 2. 1957	TOZD 2	Javni opomin
Leherner Franc	21. 11. 1927	TOZD 2	Javni opomin
Milivojević Jagoda	29. 9. 1961	TOZD 2	Prenehanje delovnega razmerja Pavšalna odškodnina 300 din
Maksimović Živana	25. 3. 1957	TOZD 2	Opomin
Odić Ranka	27. 9. 1961	TOZD 2	Opomin
Prodanović Radivoj	28. 1. 1961	TOZD 2	Javni opomin
Pejkić Mirko	3. 9. 1958	TOZD 2	Opomin
Vejo Šerif	1. 1. 1953	TOZD 2	Prenehanje delovnega razmerja Pavšalna odškodnina 3.000 din
Žižek Janez	11. 1. 1947	TOZD 2	Javni opomin
Oprešnik Breda	15. 3. 1963	TOZD 3	Opomin
Duranović Nuhan	21. 7. 1960	TOZD 5	Javni opomin
Hudina Rudi	13. 2. 1936	TOZD 5	Premestitev iz skladišča gotovih izdelkov v Podkraju v transport TOZD 5
Stopinšek Ignac	29. 7. 1937	TOZD 5	Opomin
Gorenc Marjeta	27. 4. 1962	DSSS	Opomin
Pikelj Majda	11. 9. 1962	DSSS	Opomin
Zelenik Terezija	6. 2. 1932	DSSS	Opomin
Blatnjak Milorad II.	23. 9. 1958	TOZD 2	Postopek ustavi
Karič Abdulah	5. 10. 1963	TOZD 1	Postopek ustavi
Stražar Ljuba	12. 5. 1953	TOZD 3	Postopek ustavi

Podatke zbrala:
Jelka Urbajs

Tajnik komisije:
Franc Vidovič

Prvič na delu v tovarni

Bližale so se zimske počitnice in marsikdo bi jih preživel doma in se dolgočasil, zato se nas je nekaj učencev odločilo, da gremo delat v Steklarno. Res da je bilo zjutraj težko vstati, vendar smo se vstajanja ob teh zgodnjih jutranjih urah kar navadili. Razporedili so nas v skupine. Jaz in nekaj mojih sošolcev in sošolk smo odšli v skladišče, kjer je bilo precej mrzlo. Skladišče je bilo tako založeno z robo, da bi človek mislil, da je prišel v veliko naselje kartonskih zabojev. Odvažali smo te zaboje, ki so bili naloženi na paletah na bolj prazna mesta. To smo storili z ročnim viličarjem, ki smo mu rekli kar »vilič«. Zadnje dni svoje službe pa smo nalagali vagono za Ameriko. Včasih je bilo treba kakšen že napolnjen vagon odstraniti; zato je strojevodja pripeljal lokomotivo in peljali smo se. To je bilo prav zabavno. Delovni čas je kaj hitro minil, kajti delali smo v družbi zelo prijaznih delavk.

Tomaž Volavšek, 8. c
OŠ NH Rajka
Hrastnik

PREKLIC

Podpisani Anton Križnik preklicujem besede izrečene Jožetu Vrtačniku; češ da je on zahteval povišanje norm, kot neresnične ter se mu po tej poti opravičujem.

Anton Križnik

Kadrovske štipendije

Iz samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini Hrastnik, kadrovske štipendije v naši DO

S 1. januarjem 1981 je začel veljati nov samoupravni sporazum o štipendiranju, njihovi udeleženci pa so tudi TOZD in DSSS Steklarne Hrastnik.

Naj iz celotnega sporazuma glede na našo DO izdvojimo samo nekatere posebnosti, ki se nanašajo na kadrovske štipendije. Lete so temeljna oblika štipendiranja. Razlike h kadrovskim štipendijam pa se lahko podelijo štipendistom, katerih kadrovska štipendija ne dosega zneska, ki bi štipendistu pripadal v primeru, če bi prejemal štipendijo iz združenih sredstev.

Za štipendije in razlike iz združenih sredstev lahko zaprosijo kandidati, katerih dohodek na družinskega člana v družini prisilca ne presega 55% povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega za preteklo leto v SR Sloveniji.

Za kadrovske štipendije so določena merila z razponom točk, v odnosu na učni uspeh učenca ali študenta. Tako znaša razpon:

za učence	
— zadostni uspeh	400 točk
— dober uspeh	480 točk
— prav dober uspeh	590 točk
— odličen uspeh	720 točk

za študente pa s povprečno oceno

— 6 —6,5 oz. 2	—2,4 600 točk
— 6,6—7,2 oz. 2,5—2,9	650 točk
— 7,3—7,9 oz. 3	—3,4 720 točk
— 8 —8,6 oz. 3,5—3,9	800 točk
— 8,7—9,3 oz. 4	—4,4 900 točk
— 9,4—10 oz. 4,5—5	1.080 točk

Višina štipendije se izračuna na podlagi vrednosti točke. Leta se za vsako leto usklajuje z gibanji osebnih dohodkov v SR Sloveniji.

Tudi višina štipendij se izračuna vsako leto na novo, tako da se upošteva doseženi učni uspeh v preteklem šolskem letu. Za učenca in študente prvih letnikov pa je osnova za odmero štipendije 480 točk (učenci), oziroma 650 točk (študenti).

Določila sprejetega samoupravnega sporazuma se upoštevajo od 1. 1. 1981. Nova vrednost točke v letu 1981 je 3,86.

V skladu z določili novega samoupravnega sporazuma in revalorizirano vrednostjo točke so bili izvršeni poračuni kadrovskih štipendij od 1. 1. 1981 dalje tudi za naše štipendiste.

Tako so glede na učni uspeh in zapisana merila štipendije naslednje:

Šola	Višina štipendije din
1. Laznik Darja	Ekonomska sr. šola 1.853
2. Holešek Molica	Ekonomska sr. šola 1.853
3. Zveplan Vera	TSS — smer kemija 1.544
4. Kovač Jože	Ekonomska sr. šola 1.853
5. Selič Julita	Ekonomska sr. šola 1.853
6. Aškerc Romana	Ekonomska sr. šola 1.544
7. Hodžič Amir	TSS — smer elektro 1.853
8. Haberl Andreja	Ekonomska sr. šola 1.853
9. Draksler Metka	VEKŠ 2.509
10. Krmeta Dragica	EF 2.509
11. Leskovšek Alenka	Šola za oblikovanje 1.853
12. Povše Marjana	Ekonomska sr. šola 2.278
13. Povše Frida	Ekonomska sr. šola 1.853
14. Čadež Edita	Ekonomska sr. šola 1.853
15. Tovornik Danijela	Ekonomska sr. šola 1.853
16. Bizjak Albin	VTS — strojništvo 2.509

ZEMELJSKI PLIN

je brez barve, okusa in ima vonj po trohnohbi ter je lažji od zraka.

NEVARNOSTI

Požar: je lahko vnetljiv in se vžge od toplote, iskre ali plamena. Je zelo eksploziven.

Zdravje: plin ni strupen, je pa zadušiljivec, ker lahko zmanjša odstotek kisika v zraku.

V PRIMERU NESREČE

Uhajanje plina: takoj zapreti zaporni dovodni ventil pred plinsko postajo, odstraniti delavce iz ogroženega območja, ne prižigati luči, ne kaditi itd. Obvestiti takoj odgovorne osebe in dežurnega gasilca.

Požar: takoj zapreti zaporni dovodni ventil, gasi se z aparatom na prah »S«, plinska postaja se hladi z vodo.

Prva pomoč: ponesrečenca odpeljati na svež zrak; če je dihanje neenakomerno ali ga ni, dati umetno dihanje. Ponesrečenca zaviti v odejo in poklicati zdravnika.

Mi in bolniški izostanki

Nekatere ugotovitve in analize bolniških izostankov v minulem letu

Delovna skupnost Zasavskega zdravstvenega centra je za III. trimesečje 1980 pripravila pregled števila in odstotek za delo nesposobnih zavarovancev ločeno po vseh treh občinah, z namenom, da vsaka občina zase prouči možnosti za svoj prispevek k zmanjšanju bolniškega staleža.

Najbolj kritično je število bolniških izostankov v naši občini — pri 4.957 aktivnih zavarovancih je znašal povprečni bolniški stalež v obravnavanem obdobju 6,82% in v Zagorju pri 5.433 aktivnih zavarovancih 6,67% in v Trbovljah pri 11.258 aktivnih zavarovancih 4,81%.

Številčni prikaz odsotnosti pa je takle:

občina Hrastnik odsotnih 2.380 ljudi, 32.238 dni ali povprečno 13 dni na osebo;

občina Zagorje odsotnih 1.491 ljudi, 29.081 delovnih dni ali povprečno 16 dni na osebo;

občina Trbovlje odsotnih 2.170 ljudi, 43.714 dni ali povprečno 17 dni na osebo.

Med najpogostejšimi so se pojavljale bolezni respiratornega (dihalnega) sistema. Zapaženih je bilo 427 primerov ali 17,94% vseh obolelih. Tako velik odstotek teh obolelih, je verjetno v veliki meri posledica slabega zraka, ki je značilen za našo in trboveljsko občino, saj je v občini Zagorje, ki ima boljši zrak, enkrat manjša obolelost za to boleznijo, kot pri nas.

Na drugem mestu so bolezniki kosti in gibal. Evidentiranih je bilo 317 obolelih ali 13,33% vseh obolelih. Odsotnost je pri tej vrsti bolezni daljša (povprečno 19 dni), ker je v tem primeru potrebno dolgotrajnejše zdravljenje. Velik del teh obolelih odpade verjetno na ljudi z daljšo delovno dobo, pri katerih nastajajo poklicna obolenja.

Precejšen je tudi izostanek z dela zaradi obolelih ust, zobovja, prebavil in jeter.

Zelo velik in precej zaskrbljujoč pa je odstotek odsotnosti zaradi poškodb izven dela — 13,41 odstotka, kar znese 5.438 dni odsotnosti ali povprečno 17 dni.

Zapažena je bila tudi velika odsotnost z dela zaradi nege in spremstva — 11,76%. Največji problem zaradi tega nastaja v organizacijah, kjer so zaposlene pretežno ženske.

V občini je bil stalež zelo velik v največjih organizacijah. Vseh odsotnosti zaradi bolezni, poškodb, nege in spremstva ter porodniških dopustov, je bilo v tretjem trimesečju pri Rudniku 625, v Steklarni 844 in v TKI 128.

Za vse tri delovne organizacije so značilni težki pogoji dela in možnost obolevanja in poškodb večja. Podobne delovne pogoje pa imajo v Trbovljah in Zagorju, vendar je odsotnost precej nižja. Iz te primerjave pa se ugotavlja, da najbrž niso vsi primeri upravičeno bolniško odsotni, pač pa so med njimi tudi taki primeri, na katere bi se dalo z določenimi prijemi oziroma

ukrepi vplivati tako, da bi se odsotnost z dela zmanjšala.

V prizadevanju, da bi se bolniški izostanki znižali, bi morale delovne organizacije več storiti za varstvo pri delu, saj se še vedno opaža preveč nesreč pri delu (Rudnik 61, Steklarna 45, TKI 11).

Kot značilnost naše občine je veliko število primerov s krajšim trajanjem bolovanja, ki znaša v Hrastniku glede na prvi obisk glede na število zaposlenih 1:2 (v Zagorju 1:3 in Trbovljah 1:5).

Zdravstveni dom Hrastnik je že pričel izvajati nekatere ukrepe za izboljšanje situacije: uredili so prednostne ambulante, sodelovanje s službami za varstvo pri delu ter socialnimi službami za varstvo pri delu ter socialni mi službami po delovnih organizacijah, uvedba kontrole na domu. Uspeh je že viden, kajti odstotek izostankov v 9 mesecih leta 1980 je v primerjavi z 9-mesečnim obdobjem 1979 za 1,4% nižji.

Stanje bolniških izostankov je obravnaval tudi izvršni svet SO Hrastnik in sprejel ustrezna priporočila, ki so bila posredovana DO v občini, Zdravstvenemu domu Hrastnik in nekaterim drugim dejavnikom, ki lahko pripomorejo k temu, da bi se odsotnost z dela še nadalje zniževala ne le v obravnavanih organizacijah združenega dela, pač pa v sleherni delovni skupnosti v občini.

Z upoštevanjem in izvajanjem vseh priporočil in nalog IS, naj bi se razmere na področju bolniškega staleža v naši občini postopno izboljševale še vnaprej. Vemo pa, da nam to ne bo uspelo v nekem kratkem obdobju, pač pa bo potrebno daljše razdobje in veliko truda in delovne odgovornosti vseh delovnih ljudi.

Marjana Senčar

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam v brusilnici za izkazano pozornost, prekrasno darilo in šopke lepega cvetja. Đoki Pokrajcu pa za lepe besede ob mojemu odhodu v pokoj. Iskrena hvala tudi izmeni Ljubota Čakič, ki me je presenetila z lepim darilom. Vaša darila me bodo vedno spominjala na moje prijatelje in prijateljice v brusilnici, s katerimi sem vrsto let delil dobro in slabo.

Prepričan sem, da se s tem vezi med nami upokojenci in aktivnimi delavci v Steklarni ne bodo prekinile. Vsem mojim sodelavcem in sodelavkam v brusilnici želim veliko osebne sreče, zdravja in medsebojnega razumevanja ter veliko delovnih uspehov.

Se enkrat — hvala.

Jože Bezgovšek

Varčujmo z gorivom

VZDRŽEVANJE VOZILA IN NAČIN VOŽNJE — dva bistvena elementa varčevanja z gorivom

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu se želi vključiti v ukrepe varčevanja z gorivom pri vozilih na motorni pogon in daje nekatere napotke oziroma usmeritve.

Varčevanje z gorivom naj bi postala množična akcija, v katero bi se vključil vsak voznik, ki naj bi zavestno spoznal, da z varčevanjem koristi predvsem sebi in seveda tudi vsej naši družbeni skupnosti. Najpomembnejša dejavnika sta pri tem — preudarna vožnja in dobro vzdrževanje vozila. To pa je povezano z voznikovo samodisciplino in z njegovim občutkom odgovornosti.

Varčevanje z gorivom — in s tem seveda z vozilom — bi razdelili lahko na:

- vzdrževanje vozila,
- način vožnje.

VZDRŽEVANJE VOZILA

Vsak lastnik vozila oziroma njegov voznik je dolžan skrbeti za svoje vozilo po navodilih proizvajalca. Le-ta so kot obvezen dokument priložena vsakemu vozilu že pri nakupu. Žal, jih vsakdo podrobno niti ne prebere, kaj šele, da bi se dosledno po njih ravnal. Mnogi vozniki — še posebno v družbenem sektorju — imajo ta priročnik kar doma, namesto da bi bil vedno pri roki v vozilu, kjer se ga lahko vsak hip tudi uporabi.

1. Pri motorju je treba po navodilih proizvajalca redno kontrolirati in po potrebi tudi zamenjati vžigalne svečice in platinske kontakte. Izrabljene elektrode na vžigalnih svečicah ali izrabljeni platinski kontakti na prekinjevalcu zmanjšujejo moč motorja; s tem se seveda poveča poraba pogonskega goriva.

2. Vplinjač je le redkokdaj vzrok prevelike porabe goriva. Čim dlje ga pustimo v miru, tem bolje bo. Važno je, da je čist in dobro zatesnjen ter pravilno naravnani prosti tek. Le-ta je namreč tudi pogosto vzrok za prekomerni CO₂.

3. Čistilec zraka — bodisi pri bencinskih ali dizel motorjih — mora biti pravočasno očiščen ali zamenjan. To je odvisno od uporabe vozila (sodobno, prašno, makadamsko vozišče ipd.). Pri nezadostnem dotoku zraka se poruši razmerje goriva in zraka, s tem pa se poveča moč motorja in tako se spet poveča poraba goriva. Tudi na pravočasne usmeritve vsrkavanega zraka pred vplinjačem ne smemo pozabiti. Temperatura potrebnega zraka za zgrevanje je še kako pomembna!

4. Na porabo goriva vplivajo tudi pnevmatike. Pritisk v njih mora biti v skladu z navodili proizvajalca. Ta pa je lahko različen za krajše in manj obremenjene vožnje ter daljše po avtocestah in s polno obremenjenim vozilom. Meritve pritiska se opravijo praviloma na neogrevanih pnevmatikah. Tudi dimenzi-

je in razni profili (letni in zimski) lahko spremenijo porabo goriva.

5. Za racionalno porabo goriva ne smemo pozabiti na pravilno uravnanje krmilnih mehanizemov in seveda na zavore. Poleg lahkega teka vozila, ki ga omogočajo ravno urejene zavore, so tudi ti sklopi — glede na varno vožnjo — najvažnejši na vozilu.

6. Prtljažnik — in tovor na njem — sta izpostavljena močnemu zračnemu toku, ki teče med vožnjo ob vozilu. Ob prtljažniku se tok močno skrivi; zmanjša se hitrost in raste poraba goriva, tudi vozilo postane bolj nestabilno. Zato naj se prtljažnik po uporabi odstrani, saj je ravno zato pritrjen zelo enostavno.

7. Tovorne in stanovanjske prikolice na osebnih avtomobilih povečajo potrošnjo goriva že s svojo dodatno težo; le-to mora premagati motor vozila s kotalnim uporom kolesa in tudi z zračnim uporom, ker je mogoče opaziti predvsem pri stanovanjskih prikolicah. Zračni upor se lahko zmanjša s postavitvijo usmerjevalca zraka na zadnjem delu strehe avtomobila; teže in kotalnega upora pa ne moremo odstraniti. Seveda pa je zato poraba goriva znatno večja!

8. Usmerjevalec zraka (deflektor); pritrjen na kabine tovornih avtomobilov, omogoča tudi manjšo porabo goriva. Z montažo te naprave zvečamo aerodinamičnost vozila.

9. Dodatni žarometi, okraski in drugi obeski tudi vplivajo na večji zračni upor. Tudi dolge antene niso primerne. Proizvajalci avtomobilov so preverili zračni upor vozila v vetrovni-

ku in mu dali najprimernejšo obliko. Vse spremembe na vozilu lahko povečajo zračni upor in s tem seveda potrošnjo goriva.

NAČIN VOŽNJE

Poraba goriva je v veliki meri odvisna od voznikovih navad pri vožnji. Zlato pravilo, ki mora prevladati, je vsekakor varna vožnja. S pametjo in z vsaj delnim poznavanjem tehnike se da marsikaj prihraniti, pa naj bo to gorivo, vozilo, zavore, pnevmatike in nenazadnje — tudi živce. Da voznik ve, kolikšna je poraba goriva, si beležimo poleg litrov tudi kilometre. Večina vozil ima tudi dnevne števec za prevožene kilometre. Te namreč naravnano na ničlo, ko polnimo gorivo. Z enostavno formulo lahko ugotovimo, koliko goriva smo potrošili na 100 km;

$$\frac{1 \times 100}{\text{km}} = 1 \text{ na } 100 \text{ km npr.:}$$

$$\frac{251 \times 100}{300 \text{ km}} = 8,33 \text{ l/100 km}$$

Za pravilno izmero — koliko goriva povprečno porabi naše vozilo — je treba upoštevati daljše obdobje (vsaj mesečno, če ne letno). Meritev porabe goriva za eno polnjenje nam običajno ne pokaže prave slike porabe. Pa tudi prikaz drugih stroškov za naše vozilo je realnejši na daljši obdobja.

1. Pri urejenem stroju mora voznik pri zagonu upoštevati proizvajalčeva navodila. Le-ta so navadno natisnjena z debelimi črkami ali pa so podčrtana. Že to nam da vedeti, da ni vseeno, kako to naredimo (razlika za hladen ali ogret stroj)

Ogrevanje stroja pri kakršnikoli zunanji temperaturi in pri današnjih oljih — ni potrebno. Seveda pa moramo speljati

zmerno in stroja ne smemo na začetku vožnje prekomerno obremenjevati. Na ta način dosežemo najhitreje delovno temperaturo vseh delov stroja. To nam omogoča najoptimalnejše pogoje vožnje in najmanjšo obrabo.

2. Vedeti je treba, da je poraba goriva odvisna od števila vrtljajev stroja. Zato je — praktično povedano — potrebno hitrost vozila prilagajati čim manjšemu številu vrtljajev v primerni prestavi. Npr.: vožnja v »direktni« prestavi ti prav nič škodljiva tudi pri manjši hitrosti (ta je v navodilih največkrat navedena). To pa velja, seveda le ob določenih pogojih:

- ravno vozišče brez vzpetin;
- neobremenjeno vozilo;
- brez potreb po hitrem pospeševanju ipd.

Za tako vožnjo mora imeti voznik že nekoliko izkušenj, da ve, do katere nizke hitrosti se še lahko uporabi določena prestava. Do tresenja ali sukanja vozila seveda ne sme priti. S pretiravanjem lahko škodujemo stroju in prenosnemu mehanizmu. Dodajanje plina tj. pritiskanje stopalke za plin je zelo delikatno opravilo. Kdor tu greši in nima občutka oz. poslušna, koliko goriva stroj v tistem trenutku potrebuje, ne more privarčevati niti pri stroju, zavarah in pnevmatikah.

3. Vožnja po mestu na kratke relacije, v kolonah s pogostim ustavljanjem pri odprtih oknih ipd. je gotovo neekonomična. Zato se bo preudaren voznik vožnjam po mestu sploh izognil. Če pa bo taka vožnja neizogibna in ne bo natančno časovno določena, pa se bo odločil zanjo v času, ko je na cestah manj prometa, nikakor pa ne v prometnih konicah.

Komisija za varnost in vzgojo v cestnem prometu
Skupščine občine Hrastnik

Sklad za pospeševanje kmetijstva v občini Hrastnik je ustanovljen

Zaostrena prehranska bilanca v svetu, kot v državi, narekuje odgovornejši odnos do kmetijstva kot dela panoge gospodarstva. Tako je celotni družbi in vsaki družbeno politični skupnosti posebej naložena naloga, da v okviru danih možnosti ustvari pogoje za čimvečjo proizvodnjo hrane.

Ob ugotovitvi, da kmetijstvo v občini samo ni sposobno slediti navedenim družbenim prizadevanjem, je potrebno zagotoviti take pogoje, ob katerih bo mogoče dosežati večjo proizvodnjo in skladnejši gospodarski ter socialni razvoj v občini.

Že v letu 1979 je izvršni svet skupščine občine Hrastnik sprožil postopek samoupravnega sporazumevanja za združevanje sredstev, s katerimi bi zagotovili materialno osnovo za pospešen razvoj kmetijske dejavnosti v občini. Vendar ukrepi ekonomske stabilizacije

sprejeti v letu 1980, niso omogočili združevanja sredstev, čeprav se je združeno delo v občini zanj odločilo.

Zaradi navedenega smo v dogovoru o temeljih družbenega plana občine Hrastnik in v družbenem planu občine Hrastnik za obdobje 1981—1985 opredelili cilje in usmeritve nadaljnega pospešenega razvoja kmetijske dejavnosti v občini Hrastnik in na tej osnovi izvedli sklenitev samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti za razvoj in pospeševanje kmetijstva v občini Hrastnik za obdobje 1981—1985.

S tem sporazumom so poleg skupno opredeljenih ciljev in nalog za večjo proizvodnjo hrane opredeljeni tudi ukrepi za njihovo izvajanje. Tako so se podpisniki sporazuma zavezali, da bodo v ta namen združevali potrebna sredstva in sicer v višini 0,25 % od

ustvarjenega dohodka TOZD oziroma OZD.

Sredstva se bodo združevala v samoupravnem skladu, katerega je zbor združenega dela skupščine občine Hrastnik ustanovil z odlokom, na svojem zasedanju dne 20. 4. 1981.

Podpisnikom, ki bodo združevali sredstva v navedenem skladu, bo omogočeno nadziranje in soodločanje o uporabi sredstev preko delegatske skupščine sklada.

Ob tako zastavljenih nalogah uspehi ne morejo izostati. Pri tem pa želimo poudariti predvsem to, da se materialna osnova za pospeševanje kmetijstva v občini zagotavlja na osnovi spoznanja, da je napredek na tem področju mogoče doseči le s skupnimi interesi ter napori.

Skupna strokovna služba skupščine in izvršnega sveta

Šport in rekreacija - iz meseca v mesec

Sportno društvo Invalid je tako kot že nekaj let, tudi letos pripravilo tradicionalna tekmovanja v počastitev svetovnega dne invalidov. Žal so bili tokrat nad udeležbo sila razočarani. Med tem ko so bile priprave še kar zadovoljive, so se na tekmovanjih pojavile le posamezne ekipe. Med redkimi, ki so bili do organizatorjev korektni so bili prav športniki Steklarne. Kot rečeno, je bilo njim ob bok le malo ekip, ki so svojo obljubo tudi držale.

»Pot spominov«, katero sta v počastitev 40 letnice OF slovenskega naroda odprli PD Hrastnik in Dol, je kot nalašč sila primerna za nedeljske izletnike in predvsem tiste, ki si ne želijo izpostavljati »hudim naporom« na prezahtevnih turah. Zato bo najbrž pritegnila številne izletnike, ki bodo sobotne in nedeljske večere izkoristili za sprehod v naše hribe in pri tem spoznavali zgodovino in obujali spomine na svetlo preteklost udeležencev NOB v tem delu Revirjev.

Ojsteršek Vesna 13-letna nadarjena namiznoteniška igralka gre trdno po sledih svoje starejše sestre Andreje. Vrsti številnih odličnih dosežkov kar je kot zadnjega dodala še naslov republiške pionirske prvakinja za leto 1981. Sicer uspeh sam po sebi vsaj kar zadeva Vesne ni nič kaj posebnega. Vendar je pri tem le vredno dodati, da je Vesna 13. naslov predstavnikov Kemičarja v tej sezoni osvojila bolna z zelo visoko temperaturo. Le teden dni pozneje pa je čeprav še vedno nekoliko bolehnna odlično zaigrala tudi na državnem mladinskem prvenstvu, kjer sta si skupaj z Andrejo razdelili 3. in 4. mesto.

Res je, da so mladi nogometaši Hrasnika po prvem delu tekmovanja »D« skupine republiške mladinske (IV. selekcija) lige napovedovali visoko uvrstitev in po tihem celo upali na boj za prvo mesto in naslov prvakov. No že prve tekme nadaljevanja pa so pokazale, da ekipa le še ni zrela za kakšno boljše uvrstitev. Kaže pa, da so nekateri mladi nogometaši le preveč precenili svoje sposobnosti in igrali bolj z jezikom kot pa nogami. K sreči je vodstvo takšnim posameznikom še pravi čas postriglo peruti.

Tudi trboveljskim nogometašem se dogajajo podobne reči. Potem ko so prenekateri ponovno napovedovali drugo ligo, pa sta dva čeprav minimalna poraza v Izoli in Lendavi postavila vso zadevo na realna tla in rešila marsikatero dilemo. Katera je bila osrednja najbrž ni težko uganiti. Oj denar, denar...

Iniciativni odbor za ustanovitev Smučarskega društva v Hrastniku je uspešno opravil svojo nalogo. Končan je domala celoten postopek, tako da je potrebno izvesti le še ustanovni občni zbor. Upati je le, da se z novimi ljudmi ne bodo ponavljale stare napeke in da bo društvo upravičilo svojo organiziranost. Spet skrb več za tisle v TKS. Oj denar, denar...

Novi Sad je bil pretekli mesec prizorišče 36. svetovnega prvenstva v namiznem tenisu. Po letu 1965 (SPENT — Ljubljana) in letu 1973 (STENS — Sarajevo) je bilo to že tretje svetovno prvenstvo v zadnjih 16. letih organizirano v Jugoslaviji. Sprašujemo se, kdo bo organizator 1989?!

Rudniški strelci posegajo vse bolj v vrh jugoslovanskega streljanja z zračno puško. Po tem ko so osvojili vrsto republiških naslovov in lovorik sta se Rajmund Cvetko in Franc Rešetar odlično uvrstila tudi na tekmovanju za »Trofejo Mladosti« v Zagrebu, kjer sta osvojila prvo in drugo mesto. Želja ekipe pa je, da tudi na državnem prvenstvu posežejo po najvišji uvrstitvi. Spominimo se: lani so bili tretji.

Enajstotica mladincev velenskega Rudarja je na srečanju v Hrastniku proti domačim vrstnikom le deset minut pred koncem vodila visoko z 3:0. Takrat so se domačini prebudili in v pičlih sedmih minutah rezultat izenačili. Nekdo je hudomušno pristavil: »Še dobro da ni dalj časa snežilo.« Kaj hočemo, je že tako, da imajo nekateri še aprila zimsko spanje...

Kajakasi in kanuisti še niso prav zakoračili v novo sezono v kateri bo spet na vrsti svetovno prvenstvo. Res je da na programu še niso imeli kdove kakšno posebno število pomembnih tekem. Res pa je, da so tudi tiste manj atraktivne prireditve še kako pomembne zlasti za najmlajše. Upamo le, da mladih tekmovalcev ni zmanjkalo?!

Ribiči so poleg privržencev Olimpije ta čas najbolj nestrpni. Njim se sezona (prava) ribolova začne šele 1. junija. Nogometašem Olimpije pa se je sezona (tudi »taprava«) končala že po jesenskem delu prvenstva.

Ekipa (moška) NTK Kemičar — Zasavje je po enoletnem preporu ponovno osvojila naslov republiških prvakov. Do konca je preostal sicer še en krog, vendar imajo Markovič, Vizjak, Zažanik, Medved in Žarko kar 14 točk naskoka pred drugouvrščeno Ilirijo. Kaj ko bi nekaj teh točk zadržali za naskoke v medrepubliški ligi (II. zvezna liga) naslednjo sezono. Najbrž bi jim tam še kako prav prišlo?

Andreja Ojsteršek ni le prva hrastniška športnica, ki se ponaša z nazivom športnice mednarodnega razreda, ampak je doslej tudi edina iz vrst nežnega spola, ki je nastopila na svetovnem prvenstvu. Čeprav od prvega nastopa nismo mnogo pričakovali, pa bo 36. svetovno prvenstvo v namiznem tenisu — Novi Sad 1981 le s posebnimi črkami zapisano v zgodovini hrastniškega športa.

Ciklokros, čeprav sila zahtevna kolesarska disciplina, našim tekmovalcem še kako leži. Kaj reči sicer drugače, če pa je Miran Leskošek v kategoriji članov »C« skupin državnemu naslovu dodal še republiškega. Najbrž mu je pomagalo tudi okolje. Republiško prvenstvo je bilo namreč v — Zajčji dobravi.

Idriz Tahirovič je edini izmed hrastniških boksarjev na letošnjem republiškem prvenstvu osvojil naslov republiškega prvaka. Na prvenstvu v Mariboru je bil najboljši v skupini boksarjev velterske kategorije.

Je že tako, da ne gre vedno vse po napovedih in še manj po pričakovanjih (čepe še vedno rastejo). Toda pričakovati je bilo, da bo odziv na razpisane TRIM igre za leto 1981 le nekoliko več-

ji. Tako pa se je zgodilo, da sta se za tekmovanje v rokometu prijavile samo dve ekipe, za tekmovanje v odbojki pa celo samo ena. Če mislite, da je ta ena naša, ki bo nastopila na peteroboju v Žalcu konec meseca, potem vam moram povedati, da ste se tudi tokrat zmotili. Je že tako... Aforizme, ali kakorkoli že hočete imenovati te kratke zapiske, je tudi tokrat zbral, po svoje uredil in zapisal, Jože Premec.

Končano tekmovanje v malem nogometu

POKAL TKS OSVOJILI NOGOMETAŠI KS DOL

S končanim tekmovanjem v malem nogometu so bila tudi uradno sklenjena tekmovanja v okviru DŠ I — TT Hrastniške občine za leto 1980. Trim liga v malem nogometu, ki je bila zaradi neprimer- nih vremenskih pogojev prekinjena in se je nadaljevala v mesecu marcu in aprilu letos, je prinesla zanimiv razplet in še en dokaz več, da je mali nogomet najbolj priljubljena športna disciplina med Hrastničani. Dokaz temu je več kot dvesto nastopajočih, razvrščenih v dvanajstih ekipah. Čeprav s potekom samega tekmovanja ne moremo biti povsem zadovoljni, pa je vendarle viden očiten premik zlasti glede resnosti in rednega nastopanja. So še ekipe, ki menijo, da je dovolj, če so se prijavile k tekmovanju. K sreči pa je teh občutno manj, tako da je tudi manj razburjanja med nasprotniki, ki zaman čakajo svojih partnerjev.

Samo tekmovanje je prineslo razburljiv in dokaj nepričakovan razplet. Ekipe, ki so pred začetkom veljale za papirnat favorite so naleteli na dostojen odpor mnogih, ki pred pričetkom niso sodili med tiste, ki se bodo potegovali za po-

kal, namenjen najboljši ekipi. V tako več ali manj enakovrednem boju za prvo mesto so nepričakovano največ pokazali nogometaši z Dola, ki so ostali nepremagani vse do zadnjega srečanja. Tudi drugo mesto OO ZSMS Kolonija je nekoliko presenetila. Vendar pa velja omeniti, da sta prav ti dve ekipi prikazali največ resnosti in discipline, tako da je morda tudi tu le ključ njunega uspeha.

In če že omenjamo disciplino potem moramo omeniti, da tudi z strani te ni bilo večjih težav. Res je, da nekateri posamezniki še niso dojeli smisel rekreativnega tekmovanja in da jim je zmaga vedno edini in izključni cilj, vendar pa gre pa peščico, katerim je ta nekako »v krvi« in razumljivo to »moč navade« ni mogoče menjati v razmeroma zanje, kratkem času.

Sklepna ocena je lahko tako več kot ugodna. To le na koncu potrjuje dvanajst nastopajočih ekip v pravkar končanem tekmovanju in kar šestnajst prijavljenih ekip za novo TRIM ligo v malem nogometu.

KONČNA LESTVICA DŠI — TT V MALEM NOGOMETU ZA LETO 1980

1. KS Dol	11	9	1	1	58:15	19
2. ZSMS Kolonija	11	8	2	1	37:9	18
3. SGP	11	8	1	2	38:15	17
4. Samski dom Steklarna	11	7	2	2	49:12	16
5. Samski dom Rudnik I	11	6	0	5	23:23	12
6. TKI	11	5	0	6	33:29	10
7. RGD	11	5	0	6	27:53	10
8. Delavnice Steklarna	11	4	1	6	41:28	9
9. ZSMS Steklarna	11	4	1	6	26:39	9
10. Sijaj	11	3	0	8	8:27	6
11. Samski dom Rudnik II	11	1	0	10	11:45	2
12. Postaja LM	11	1	0	10	16:76	2

Tekmovanje je v soorganizaciji z NK Hrastnik vodila komisija v sestavi: Franci Češnovar, Milan Kozole, Oskar Maurer in Jože Premec.

Tekme so vodili sodniki: Oskar Maurer, Jože Premec, Ivan Puller, Milan Kozole, Jože Vautar in Franci Češnovar.

Jože Premec

~~~~~  
**DOPISUJTE**  
**V STEKLARJA**  
 ~~~~~


Novo v knjižnici Hrastnik

Izbrali smo za vas s knjižne police

Tokrat bi vam radi podrobneje predstavili zbirko z naslovom »Moj roman«, ki jo vsako leto izda založba Obzorja iz Maribora. To je skupina šestih romanov, katerih avtorji so vsi znani in priljubljeni pisatelji. Pa si jih ogledjmo:

1. Jacqueline Susan:

DOLORES

To je v resnici življenjska zgodba Jacqueline Kennedy. Novembra 1963 je bila nasilno pretrgana življenjska nit ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja. Njegova vdova je ostala sama z otroci. Ta prejme hladno in preračunano ženitveno ponudbo enega največjih svetovnih bogatašev Erica de Savonna, ki pa v resnici ni nihče drug kot sloviti grški ladjar Onassis.

Knjiga o tej vdovi je podoba ženske v stiski, ko se ji podre njena življenjska zgradba. To je tudi duhovito opisovanje njenih ljubezenskih doživetij, hrepenenj in prizadevanj, da bi ujela vsaj malo človeške sreče.

V knjigi srečamo opis ameriškega načina življenja. To je avtentični zapis o nravi današnje ameriške visoke družbe.

Knjigo je napisala ena izmed najbolj uspešnih ameriških avtoric Jacqueline Susan. V knjižnici imamo na razpolago še tele njene romane: Dolina lutk, Enkrat ni zadosti.

2. C. Nordhoff in J. N. Hall:

TEMNA REKA

Avtorja tega romana sta pri nas že dobro znana (Upor na Bountyju, Vihar).

Zgodba pripoveduje o življenju na Tahitiju, na otočju, ki ga še vedno preveva nekaj romantike. Domačinka Mauri je posvojila dekletce umrle angleške matere, za kar pa nihče ne ve. Vsi mislijo, da je otrok njen. Mauri je malo Naio vzgojila kot domačinko.

Naša je srečno zrasla ob Mauri. Njen brat pa je živel v Angliji. Seveda ni vedel, da ima sestro.

Lepega dne se ta brat — imenuje se George — pojavi na otoku skupaj s prijateljem Alanom Hardiejem. Mladi Hardie začne polovati po otokih z lepo Naio. Med njima se porodi ljubezen in Hardie začne razmišljati, da bi se z otoškim dekletom poročil. Toda vprašanje je, kaj bi ob tem porekel njegov oče general Hardie.

Mlada ljubimca se kljub vsemu poročita po običajih domačinov. Živita srečno v samotni, preprosti preživljata, rodi se jima sin. Alanu pa grozi popolna oslepitev. Na otok prispe general Hardie, ki je nezaupljiv in predsodkov poln Anglež. Alan bi moral zapustiti ženo. In zgodba se začne žalostno razpletati...

3. Erica Jong:

KAKO REŠIS SVOJE ŽIVLJENJE

Roman je nadaljevanje avtoričinega dela »Strah pred letenjem«, ki ga bralci prav gotovo že poznajo.

Glavna junakinja Isadora Wing se tu spet loteva svojega problema — strahu pred letenjem. Ta strah je seveda prisposoda, gre za druge strahove, za bojzani, ki jo oklepajo in tlačijo. Ali je ta strah premagala?

Knjiga poroča o posameznih razdobnih zakona, govori tudi o kakšnem skoku čez plot, obravnava kislost ljubosumja in vprašanje zakonske zvestobe. Junakinja srečuje nenavadne ljudi — najde pa tudi pravega ljubimca. Je nezaupljiva do sveta, celo do svoje nenavadne ljubezenske afere. Prega nja jo občutek večne neizpolnitve življenja, ki ji preprečuje sleherno prilagodljivost za prav srečno bivanje.

Roman je po svetu zbudil veliko pozornost in nedvomno bo tudi pri nas našel dosti bralskega občinstva.

4. Frank Yerby:

USODE FOXOVIIH

Gre za zgodovinski roman z ameriškega juga. Zgodba se dogaja v razdobju med letom 1825 in koncem secesijske vojne, ki se je iztekla v velik poraz konfederacije.

Junak romana Stephen Fox je trmast irski izseljenec, ki je prišel na ameriški jug kot siromak in zgradil ogromno posestvo Harrow. Stephen prideluje najboljši bombaž, poroči se z najlepšim dekletom iz New Orleansa, vendar pa z njo ni prav srečen. Vzdržuje temnopolto ljubico, in ko se slednjic vrne k ženi, mu ta po rojstvu drugega otroka umre.

Mlado gospodinjico nadomesti njena sestra Aurore, ki je bila že vse skozi zaljubljena v svaka. Poročita se in rodi mu hčerko.

V zraku je bojazen pred državljsko vojno. Enajst južnjaških držav misli, da bodo vkorakale v Washington in spravile sever na kolena. Po začetnih uspehih pa se vojna konča v korist severa, ki se bori proti suženjstvu.

Tudi glavni junak Stephen je odšel k vojakom. Prebivalci Harrowa se skušajo vsak po svoje prebiti skozi tegobe in vojne vihere.

Stephenov sin Etienne je tudi v vojaški suknji. Njegova žena v stiski preživlja svoje in druge otroke tako, da se vdaja tujcem. Po koncu vojne se oče in sin vrneta domov in poskušata zgraditi porušeni Harrow. Etienne hoče ženo celo umoriti, vendar se premisli...

5. Richard Hooker:

M. A. S. H. DOMA

Pred dvema letoma je pri isti založbi v zbirki »Ljudje in vojna« izšel roman M. A. S. H. Z zdravim humorjem je avtor opisal življenje in početje mladih ameriških zdravnikov v zalednju korejske fronte, sočasno pa na fin, ironičen način obsodil nesmisel vojne.

Pričujoči roman je nadaljevanje knjige o ameriški vojni bolnišnici, toda njegov junaki zdaj živijo v mirnem kraju v ameriški državi Maine. Torej nudijo svoje zdravniške pa značajske posebnosti tamkajšnjim prebivalcem. Njihov pogled na svet je malce samosvoj. Ne zdi se, da bi kaj posebno spoštovali uveljavljene vrednote te-

ga sveta in drobne pomisleke malih podeželskih duš. Sicer pa tudi prebivalci tega mesta niso kar tako. Malce robata narava se skriva za njihovo zunanostjo, zato zapletov v knjigi res ne manjka.

Operacijske dvorane, bolniške

in druge postelje igrajo v tem romanu pomembno vlogo. Nedvomno v veliko veselje bralcev, ki bodo s to knjigo dobili v roke sproščeno delo, polno dobrega humora.

Marija Vučetič

Ukrepi proti steklini v občini Hrastnik

V Babilonu je kraljevi zakon že 1.700 let pred našim štetjem določal, kako ukrepati v primeru stekline. To pomeni, da je steklina star spremljevalec človeka.

Po daljšem obdobju, ko v Sloveniji nismo imeli stekline, se je spet pojavila slivanična ali gozdna steklina, ki se širi med divjadjo, seveda pa se z njo okužijo tudi domače živali in človek. Epidemija te stekline je izbruhnila med drugo svetovno vojno na Poljskem. Čeprav si Poljaki od tedaj dalje prizadevajo, da bi to bolezen zatrli, jim to v 40 letih ni uspelo.

Najbrž bomo naleteli na podobne težave tudi pri nas.

Iz Poljske je steklina nezadržno prodirala proti jugu in proti zahodu, preplavila je Nemško demokratično republiko, Čehoslovaško, Zvezno republiko Nemčijo, Belgijo, Švico, Madžarsko in Avstrijo. Zaradi hude zime se obseg okuženih območij izredno naglo širi. Glede na bližino okužbe smo bolezen pričakovali tudi pri nas, zato je izvršni svet skupščine občine Hrastnik že tedaj odredil potrebne ukrepe, ki so jih dolžni izvajati vsi posestniki psov, mačk ter člani lovskih družin iz Dola in Hrastnika.

Ukrepe za zatiranje je sprejela komisija imenovana od Izvršnega sveta Skupščine občine Hrastnik in so naslednji:

— obvezno cepljenje psov v starosti nad 4 mesece,

— zapora (kontumac) psov in mačk,

— pokončavanje necepljenih psov in klateških psov ter mačk,

— odstrel lisic, pižmrov in drugih zveri,

— o nevarnosti stekline se obvesti vse občane in šolsko mladino na predavanjih, ki se jih udeležujejo občani, z informiranjem v internih glasilih in radijski postaji Trbovlje,

— v izvajanje ukrepov se vključijo tudi krajevne skupnosti,

— medobčinski veterinarski inšpektor je zadolžen, da izvrši razgovor z veterinarskim zavodom v Celju o možnosti nudenja uslug njihove veterinarsko higienske službe,

— stalno opazovanje obnašanja divjadi v lovišču,

— vse leto lovci organizirajo odlove zveri, posebno lisice,

— lovci neškodljivo odstranijo najdena trupla divjadi v lovišču in redno pošiljajo leta- in preiskave, če niso v razpadanju,

— vse odlovljene lisice, zveri in pižmrovke iz okuženega in neposredno ogroženega območja obvezno pošiljajo v preiskave,

— prosvetlujemo prebivalstvo in izobešamo opozorilne napise,

— obvezno se lovci in ostali morajo držati navodil, priporočil veterinarskih in zdravstvenih organizacij,

Denarna stimulacija za povečan odstrel lisice se krije iz sredstev za zatiranje živalskih kužnih bolezni, in sicer v višini 500 din za žival, enotno v Zaslavlju. V Hrastniku je dogovorjeno, da MD Dol in Hrastnik zagotovita še iz svojih sredstev 400 din za uplenitelju.

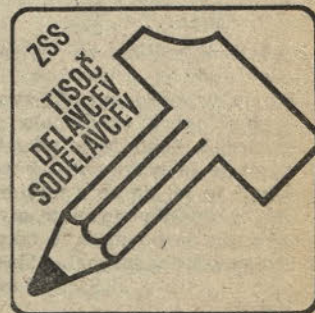
Večkrat omenjeno pošiljanje vzorcev v preizkus zahteva od lovcev, da so seznanjeni z osnovnimi postopki pri tem opravilu. Steklina se dejansko najpogosteje širi z ugrizi bolne živali. Truplo bolne živali je prav tako nevarno in je pri prijemanju z nezaščitenimi rokami, posebno če je na rokah rana, možna okužba. Zelo nevarna je slina, čeprav ne smemo zanemarjati tudi ostalih tekočin, zato pri manipulaciji s trupli živali pazimo, da se z njimi ne umazemo.

Omeniti je treba, da smo od pristojne institucije iz Ljubljane do sedaj prejeli obvestila, da je s steklino okuženih do 1. 4. 1981 11 primerov.

Izvršni svet je med ostalimi zaključki sprejel tudi sklep, da priporoča lovcom da izvršijo postopen nadzor nad psi klateži in jih tudi pokončujejo, prav tako pa tudi nad divjadjo v primeru sumljivega obnašanja. Pokončati je potrebno vse lisice, do tiste mere kot jih določa zakon, ne glede na letni čas.

Navedeni podatki nedvomno povedo, da je bilo za odkrivanje in preprečevanje hitrega širjenja te bolezni opravljeno v Hrastniku že veliko dela, še več in temeljitejših naporov pa bo potrebno vložiti tudi v prihodnje. Ti naporji so opravičljivi, saj gre za varovanje življenj in zdravja človeka in divjadi in zato, ker je ugotovljeno, da se na našem območju steklina še vedno širi — čeprav stanje ni dramatično, je vseeno zaskrbljujoče.

Franc Kovač

ZANIMALO VAS BO

PRISLI V DELOVNO ORGANIZACIJO

TOZD — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
KAMENJASEVIČ Nesiba — odnašalka stekla, OSMIČ Senad — odnašalec stekla, DELIČ Murat — odnašalec stekla, DŽUHERA Fikret — odnašalec stekla, AVDIČ Omer — rezervni strojni steklar MP, HASIČ Hasan — predstiskalec MDR 3, 4, ČEHAJIĆ Safet — menjalec klešč in modelov, STOPINŠEK Darjo — odnašalec stekla.

TOZD — avtomatska predelava steklene mase
MIFTARI Skender — strojnik IS, SUŠTER Brina — kontrolor stekla, PLAZAR Anton — žgalec modelov — priprava orodja, LESKOVŠEK Andrej — dostavljalec olja, JULARIČ Vlado — žgalec modelov.

TOZD — dekorirnica z satinirnico
ZVER Helena — čistilka, PUŠNIK Mihaela — pomožna delavka, VENE Slavica — pomožna delavka, DOBERŠEK Majda — vezalka.

TOZD — energetika in ostale delavnice
Dipl. ing. BINDER Stojan — pripravnik, BABIĆ Zijad — delavec težak.

DSSS
PRANJIC Anica — pomivalnica posode.

PREKINILI DELOVNO RAZMERJE

SPORAZUMNO

TOZD — avtomatska predelava steklene mase
ZOREZ Miroslav III — pomočnik strojnika, ČATIĆ Mehmed — delavec v zmesarni.

SAMOVOLJNO

TOZD — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
TRŽAN Marko — krogličar.

JLA

TOZD — avtomatska predelava steklene mase
DIZDAREVIĆ Muharem — vta-galec v gilon, SULJAKOVIĆ Vejsil — vzdrževalec, ODŽIĆ Zdravko — strojnik II.

POISKUSNI ROK

TOZD — ročna in polavtomatska predelava steklene mase

GALIJAŠEVIĆ Mustafa — odnašalec stekla, OSTOJIĆ Milan — menjalec klešč in modelov, DELJKIĆ Mehmed — odnašalec stekla, ELEZ Mehmed — odnašalec stekla.

DSSS
STOJANOVIĆ Jelena — čistilka.

INVALIDSKO UPOKOJENI

TOZD — ročna in polavtomatska predelava steklene mase

GREGORIĆ Marinka — pomožna delavka v brusilnici.

TOZD — energetika in ostale delavnice
FABJAN Marjana — administrator na transportu.

IZKLJUČENI IZ DO

TOZD — avtomatska predelava steklene mase

HUZEJROVIĆ Hasan — težak v zmesarni.

KRVODAJALCI

GOŠLER Ivan — ročni pihalec — brigadir, CIGLER Janez — ročni pihalec — brigadir.

Krvodajalci, iskrena vam hvala!

ROJSTVA — PRIRASTEK V DRUŽINI

DAUTOVIĆ Zinka — kontrolor stekla TOZD II — sin ANGEL, PAVELŠEK Magda — kontrolor stekla TOZD II — sin DENIS, MERDANOVIĆ Ferida — odbijalka RDBO 4, 5 TOZD I — hči ENITA, POPOVIĆ Jagoda — čistilka kopalnic DSSS — hči SANIJA.

Kadrovska služba

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in sodelavkam kontrole TOZD 1, brusilnici, ter vodstvu TOZD 1, se iskreno zahvaljujem za darilo, ki me bo vedno spominjalo na vas dragi sodelavci.

V naprej pa vam vsem skupaj iz srca želim še veliko delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Tovariški pozdrav!

Milka Zotec

TEKOČI KISIK

je izredno hladna (— 182° C) brezbarvna tekočina.

NEVARNOSTI

Požar: mešanica z gorivi ali maščobami se zelo lahko vžge ali eksplodira. Materiali, ki ne gorijo z zrakom, lahko gorijo s kisikom.

Zdravje: Tekoči ali hladni plin lahko povzroči poškodbe kože in oči v obliki opeklin.

V PRIMERU NESREČE

Uhajanje kisika: izključiti izvor vžiga, ne kadi in ne prižigaj luči. Odstraniti je potrebno delavce. Ne hodi in ne premikaj opreme ali orodja na mestu, kjer je nastal mraz, dokler ta ne izgine. Na takšnih mestih uporabljaj rokavice in ščitnik za obraz. Po možnosti se zapre mesto izpusta kisika.

Požar: Za gašenje uporabi vodo, pri ognju hladiti naprave, če so večje okvare se odstrani iz nevarnega območja.

Prva pomoč: Zmrzline se odmrazujejo z vodo, takoj nuditi zdravniško pomoč. Obleko odstraniti od izvorov ognja in jo zračiti najmanj 30 minut.

KINOPREDSTAVE V HRASTNIKU IN NA DOLU

Kino Delavski dom Hrastnik

Film: V PODZEMLJU SEKSA, amer. erotična drama, predstave v sredo 13. 5. ob 17. in 19. uri in v četrtek 14. maja ob 19. uri. Film je za mladino neprimeren!

Film: FANTAZIJA, amer. risanka, matineja v soboto 16. maja in v nedeljo 17. maja ob 10. uri.

Film: DETEKTIV TOMA, ameriška kriminalka, predstave v soboto 16. maja in v nedeljo 17. maja ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 18. maja ob 19. uri.

Film: MOST NA REKI KWAI, ameriški vojni, predstave v sredo 20. 5. ob 16. in 19. uri in v četrtek 21. 5. ob 19. uri. (Op. Zaradi dolžine se prva predstava 20. 5. prične že ob 16. uri!)

Film: HISNI OBISK, amer. komedija, predstave v soboto 23. maja in v nedeljo 24. maja ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 25. maja ob 19. uri.

Film: SVET JE POLN POROČENIH MOŽ, angl. komedija, predstave v sredo 27. maja ob 17. in 19. uri ter v četrtek 28. maja ob 19. uri.

Film: TOM IN JERRY, amer. risanka, matineja v soboto 30. maja in nedeljo 31. maja ob 10. uri.

Film: IDEALEN PAR, amer. glasbeni, predstave v soboto 30. maja in nedeljo 31. maja ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 1. junija ob 19. uri.

Film: MISTER MILIARDER, amer. thriller, predstave v sredo 3. junija ob 17. in 19. uri ter v četrtek 4. junija ob 19. uri.

Film: PRVA LJUBEZEN, ital. erot. komedija, predstave v soboto 6. junija in nedeljo 7. junija ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 8. junija ob 19. uri.

Film je za mladino neprimeren!

Film: VSI GREMO NA SMUČANJE, francoska komedija, predstave v sredo 10. junija ob 17. in 19. uri ter v četrtek 11. junija ob 19. uri.

Film: MUPPETKI GREDO V HOLLYWOOD, amer. glasbeni, predstave — matineja v soboto 13. junija in v nedeljo 14. junija ob 10. uri.

Film: TIHOTAPCI, amer. akcijski, predstave v soboto 13. junija in v nedeljo 14. junija ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 15. junija ob 19. uri.

Kino Dol pri Hrastniku

Film: AVTOPRALNICA, amer. glasb. komedija, predstave v soboto 16. maja ob 19. uri in v nedeljo 17. maja ob 18. uri.

Film: FANTAZIJA, amer. risanka, mladinska predstava v nedeljo 17. maja ob 16. uri.

Film: POLNEŽNO — POLGROBO, amer. komedija, predstave v soboto 23. maja ob 19. uri in v nedeljo 24. maja ob 18. uri.

Film: PAUL CARSEY NE OPROŠČA, amer. krimin., predstave v soboto 30. maja ob 19. uri in v nedeljo 31. maja ob 18. uri.

Film: TOM IN JERRY, amer. risanka, mladinska predstava v nedeljo 31. maja ob 16. uri.

Film: HOTEL KLEINHOF, ital. erot. drama, predstave v soboto 6. junija ob 19. uri in v nedeljo 7. junija ob 18. uri. Film je za mladino neprimeren!

Film: STARI WHISKEY, amer. komedija, predstave v soboto 13. junija ob 19. uri in v nedeljo 14. junija ob 18. uri.

Film: MUPPETKI GREDO V HOLLYWOOD, amer. glasbena komedija, mladinska predstava v nedeljo 14. junija ob 16. uri.

KRC »14. oktober« Hrastnik

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost, darila in cvetje, delavkam in delavcem avtomatske proizvodnje na izmeni Jakšič-Gomilar ter dežurnim službam TOZD 5, delavkam v kopalnici in ostalih, ki ste mi izkazali pozornost. Preseñetili ste me!

Vsem želim mnogo uspehov na delovnem mestu in v zasebnem življenju. Še enkrat iskrena hvala!

Jože Bezgovšek

ZAHVALA

Ob upokojitvi se zahvaljujem za prelepo darilo, ki ste mi ga poklonili, drage sodelavke in sodelavci brusilnice, posebno pa sodelavcem skupine Maksa Jazbinska. Vedno me bo spominjalo na vas in na lepa, čeprav so bila včasih tudi težka leta, ki sem jih preživel med vami.

Pri vašem nadaljnjem delu še veliko delovnih uspehov in zadovoljstva.

Alojzija Draksler

NAGRADNA KRIŽANKA

	4.5. 1980	4.5. 1981	ZMIKAVT	JUNAKINJA ROMANA "APRIL"	MILOS ZIDANSEK	SREDIŠČE MOLDAVIJE	KRVOLOČNA ŽIVAL	FINSKI PESNIK LEINO	NAPRAVA ZA MLETJE	STEKLARNA HRASTNIK	STEKLARNA HRASTNIK	KALIJ	TEHNIČNI POKLIC	VERSKI POGlavAR MU-SLIMANOV	JEKOMER	STEKLARNA HRASTNIK	OZKE KOPALNE HLADKE	TROJANSKI PLEMIC, USTANOVI TELJ RIMA	ŽIVALSKA SAPA
VEDRO GLEDANJE NA SVET IN ZIVLENJE										MESTO V SREDNJI POLJSKI	MALAIJSKO BODALO OTOK V ROS-SOVEM MORJU (ANTARKTIKA)					LUČAJ			
GLAVNO MESTO LJUDSKE REPUBLIKE KONGO												IMETJE, PRE-MOZENJE							
REKA POZABLJENJA V SPODNJEM SVETU					NAJSTAREŠI V DRU-ZINI							ZA SANI PRIPRAVEN SNEG							
EDGAR DEGAS			OGNjenIK NA FILI-PINIH	USTJE REKE GARONNE ZVER IZ DRU-ZINE PSCOV								TUJE ŽEN-SKO IME OSMI TOM OD OSNOV-NEGA							
NARODNI PARK V KENIJI					SESTAVIL KARLI DREMEL	PISARNA, BIRO	UBITA FILMSKA IGRALKA (SHARON)	ZDRUZENJE PEVCEV	REKA V ANGLIJI				ROMULOV BRAT					STARO IME ZA TAJSKO	PRVOTNA GRSKA MUZA PETJA
RIMSKI ZGODO-VINAR					PASJA HISIČA SKUPEK TEM Z NEKEGA PODROČJA					URBAN KODER		ŠARENICA V OČESU	SUŠICA, TUBER-KULOZA	PLEME, PASHA					
MALIK					PREDE-LAVA NA SMEŠNO													PRVI GENE-RALNI SEKRE-TAR OZN (TRYGVE)	
CHARLES NODIER			STVARITELJ OBLIKOVALEC								KRAJ NA POHORJU							VELIKA LESENA POSODA	
NOGOMETNI KLUB ILZVE-ZNE LIGE ZAHOD			METAL															PEVKA PRODNIK	
				MESTO OB USTJU REKE EMS V ZRN KORITO ZA SPRAVIN-LO HLADOV						SOPROGA JUANA PERONA								DUHOVNIŠKA OBLEKA	
KALANICA ZA KRITJE STREHE							ŽIDOVSKO MOŠKO IME	STARA JA-PONSKA PRE-STOLNICA	PISATELJ TAVČAR	SUROV POHOTNEŽ, MUCITELJ HUMORIST ŠRAUFČIGER								PESNIŠKI POLNI STIK	
AFRIŠKA DRŽAVA																		VRSTA OGLJIKO-VODIKA	
																		NEMŠKI FILMSKI REŽISER (FRITZ)	
OZEK KONEC POLOTOKA					REKA V BURMI								SLIKA Z VODNIMI BARVAMI						
													GRŠKI OTOK	ROMAN ALEKSEJA TOLSTOJA					
PEVKA TURNER					ELEMENT HOJE								BRANE OBLAK					INDIJSKI FIZIK, NOBELOVEC	
					BELGIJA						SIBIRSKI VELETOK							NEMČIJA	
FILMSKA IGRALKA RINA				JUŽNI SADEZ														STOPNJA NADREJE-NOSTI	
											VELIKA POSODA ZA VINO								

NAGRADNA KRIŽANKA

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

- 1. nagrada 100 din
- 2. nagrada 70 din
- 3.—7. nagrada po 50 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, Steklarna Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali samo pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do torika 26. maja.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v »STEKLARJU« št. 4/1981 smo prejeli 82 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

- 1. nagrada 100 din: Valerija Kolar,
- 2. nagrada 70 din: Marica Holešek,
- 3.—7. nagrada 50 din: Lidija Kirn, Valentin Potušek, Boris Mlakar, Ivan Bevc, upok., Risto Čičič.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: Prodana nevesta, Atal, Rubikon, raport, Rato, idiot, kov, Martinek, MI, risanica, Mirjana, OF Veronese, sekel, Živa, panaricij, Ca, Unec, Sn, Vrutok, M. D., L. Z., era, Atik, Odoaker, Agata, Stanar, rjuha, galij, Peno, obla, Ram, Aral, ring, Main, ano, elektor, ara, stil, Mauna Kea, Agnon, roke, črt, nart, špana, brat.

D. K.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, brata, starega očeta in dedka

FERDINANDA ŽLINDRA

se zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga spremljali v tako velikem številu na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se godbi na pihala, pevskega zboru Svobode II Hrastnik, govorniku SZDL krajevne skupnosti Spodnji del in DO Steklarni Hrastnik.

Iskrena hvala tudi vsem, ki so mu poklonili cvetje.

Žalujoči:

žena Silva, sin Ferdo in hčerka Mimi z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega brata

MILETA POKRAJCA iz Zadra

se iskreno zahvalujem vsem sodelavkam in sodelavcem za izkazano pozornost in darovani venec.

Žalujoči: Đoko Pokrajac z družino in ostalo sorodstvo

UREDNIŠTVO: Jasna Rrižner-Kosm — odgovorni urednik, člani: Mili Kopal, Aleksej Us dipl. ing., Zdenka Fabjan, Majda Krošlin, Drago Kreže, Ernest-Sihur ing., Karli Dremel in Anita Greben.

ODBOR ZA OBVEŠČANJE: Hilda Drame, Franc Šuštar, Ingrid Meterc, Jože Godicelj II, Samo Klemen, Marjana Polzelnik, Janez Ciglar. Izhaja vsakega 15. v mesecu. Naslov: Steklar, glasilo delavcev Steklarne Hrastnik, tel. 814-622, interno 59 in 55. Tisk in klišej AERO — TOZD grafika Celje.

Steklar

Priloga

MAJ 1981

Danes v posebni prilogi Steklarja objavljamo dva samoupravna akta. O njihovi vsebini bomo v prihodnjih dneh razpravljali na sestankih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov.

Vabimo vas, da se aktivno vključite v razpravo ter tako prispevate k njihovi kvalitetni vsebini.

Na podlagi 509. člena Zakona o združenem delu in člena statuta delovne organizacije STEKLARNE Hrastnik, je delavski svet po obravnavi na zborih de-

lavcev in v skladu z družbenim dogovorom na svoji seji, dne sprejel

pravilnik

o osnovah in merilih za povračilo stroškov delavcem, ki so jih imeli pri opravljanju določenih del in nalog ter o osebnih prejemkih delavcev iz sklada skupne porabe

I. DEL

I. OSEBNI PREJEMKI NA PODLAGI STROŠKOV ZA OPRAVLJANJE DOLOČENIH DEL IN NALOG

1. člen

Pri opravljanju določenih del in nalog v okviru poslovanja delovne organizacije nastajajo ustrezajoči stroški, katere je treba delavcem povrniti na podlagi zakona, nekatere pa na podlagi sprejetih obveznosti iz samoupravnih sporazumov in družbenega dogovora.

Med te stroške, ki jih delavec prejme kot povračilo stroškov sodijo:

- izdatki za službena potovanja (dnevnice, nočnina);
- povračilo stroškov za osebni prevoz pri opravljanju delovnih nalog;
- povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela;
- povračilo za ločeno življenje;
- terenski dodatek;
- povračilo selitvenih stroškov.

1. Izdatki za službena potovanja

2. člen

Povračilo stroškov za službena potovanja obsega:

- povračilo stroškov za hrano (v nadaljnjem besedilu: dnevnice);
- povračilo stroškov za osebni prevoz delavca in za prenočitve;
- druge stroške v zvezi s službenim potovanjem, ki so vsebovani v 9. členu tega pravilnika.

3. člen

Za službeno potovanje v državi se šteje potovanje delavca iz kraja, v katerem ima svoje delovno mesto oziroma dela

ali bivališče, v drug kraj v državi in obratno, ki ga opravi po nalogu pooblaščenega organa oziroma delavca TOZD ali DSSS zaradi izvršitve določene naloge oziroma zadeve.

S krajem stalnega delovnega mesta oziroma dela ali bivališča se šteje sam kraj z 12 km širokim pasom.

4. člen

Službena potovanja delavcev odobrava direktor delovne organizacije, direktor TOZD ali DSSS.

5. člen

Delavec sme opraviti službeno potovanje samo na podlagi zakona za službeno potovanje (potni nalog).

Pred odobritvijo službenega potovanja je treba ugotoviti:

- ali je službeno potovanje resnično (nujno) potrebno;
- ali ni mogoče enako kvalitetno opraviti delo na drug način, ki bi bil cenejši;
- ali je izbran glede na naravo naloge za delovno organizacijo najcenejši način potovanja.

6. člen

Potni nalog za vsako službeno potovanje je pismen, mora pa vsebovati osnovne podatke, ki so potrebni za obračun stroškov in to predvsem:

- ime in priimek ter naziv delavca, ki potuje, opis naloge (namen potovanja);
- relacija potovanja z navedbo kraja (države), v katerega delavec potuje;

- vrsto prevoznega sredstva, s katerim delavec potuje;
- čas odhoda in prihoda (trajanje potovanja);
- pravico akontacije za potne stroške (za potovanje v tujino v valuti države, kamor potuje);
- datum izdaje naloga in podpis pooblaščenih oseb.

7. člen

Povračilo za osebni prevoz delavca na službenem potovanju se delavcu prizna po predpisani potniški tarifi za prevoz po najkrajši poti in za prevozno sredstvo, s katerim delavec potuje in je to odrejeno v potnem nalogu.

8. člen

Pri službenem potovanju lahko delavci koristijo naslednja prevozna sredstva:

- I. razred vlaka ali ladje,
- letala,
- lastni osebni avtomobil,
- avtotaksi in rent a car le v izjemnih primerih.

Delavec ima pravico do uporabe spalnika, če je službeno potovanje med 20. in 7. uro in traja skupno več kot 5 ur.

Praviloma potuje delavec na službeno potovanje z najbolj ekonomičnim javnim prevoznim sredstvom.

2. Drugi stroški v zvezi s službenim potovanjem

9. člen

Delavec ima pravico do povračila tudi drugih stroškov, ki jih je imel na službenem potovanju v državi ali v tujini, ki so v zvezi z nalogo, zaradi katere je potoval. Med te stroške sodijo predvsem:

- telefonski, telegrafski in telex stroški,
- stroški zapridobitev potne listine za potovanja v tujino, potni list, vizum, podaljšanje vizuma in druge takse,
- stroški za zdravniški pregled za potovanje v določene države,
- bančni stroški v zvezi z realizacijo čekov in kreditnih pisem,
- letalska taksa,
- prevoz komercialnih vzorcev,
- prevoz v mestnem prometu z javnimi prometnimi sredstvi,
- rezervacije za prevozna sredstva in prenočišče,
- reprezentančni stroški, ki so bili vnaprej odobreni,
- cestna taksa in druge pristojbine za osebne avtomobile.

10. člen

Vse stroške iz prejšnjega člena tega pravilnika, ki jih je imel delavec na službenem potovanju, mora dokumentirati s predložitvijo potrjenega računa.

V izjemnih primerih se lahko stroški povrnejo na podlagi pismene izjave delavca.

Povračilo stroškov odobrava pooblaščen delavec, ki podpisuje potni nalog za službeno potovanje oziroma pristojni organ, če ti presegajo znesek dinarjev.

3. Dnevnice

11. člen

Dnevnice za službena potovanja se obračunavajo in izplačujejo delavcem, ki so določeni za službeno potovanje na osnovi naloga za službeno potovanje.

12. člen

Višina dnevnice je odvisna od trajanja službenega potovanja, všteti od ure odhoda do ure vrnitve.

Višina dnevnice za potovanja se obračunava na osnovi podatkov, ki jih bo objavljala pristojni republiški zavod.

Cele dnevnice

1. Za vsakih 24 ur službenega potovanja,
2. za primer, da službeno potovanje traja med 12 in 24 ur.

Polovične dnevnice

1. Za službeno potovanje, ki traja najmanj 8 ur in ne več kot 12 ur,
2. za ostanek časa po potovanju, ki je trajalo 24 ur, vendar mora biti ta ostanek daljši od 8 in ne več kot 12 ur.

Znižane dnevnice

1. Če službeno potovanje traja najmanj 6 in ne več kot 8 ur, pod pogojem, da nastopi službeno potovanje vsaj 2 uri pred pričetkom rednega dela delavca, ki gre na službeno potovanje ali pa ga konča vsaj 2 uri po preteku svojega rednega dela.

4. Prenočitev

13. člen

Delavec je v primeru službene odsotnosti oziroma potovanja upravičen tudi do povračila stroškov za prenočitev na podlagi računa, ki ga predloži pristojni službi delovne organizacije.

Veljaven je račun prenočitve, v katerem so izkazani samo ali posebej stroški prenočitve, v nasprotnem primeru se de-

lavcu izplača račun za prenočitev znižan za morebitne stroške prehrane in to za %.

Povračila stroškov za prenočitev se obračuna na podlagi podatkov, ki jih bo objavljaval pristojni zavod SR Slovenije, upoštevajoč povprečne cene prenočitev v domačih hotelih B kategorije.

Če delavec po končanem potovanju ne predloži računa o stroških prenočitve, se mu smejo stroški prenočitve izplačati na podlagi prejšnjega odstavka tega člena, vendar v tem primeru povračilo lahko znaša najmanj 30 % ter ne več kot 40 % povprečnih stroškov za prenočevanje v domačih hotelih B kategorije oziroma se izplača v višini 35 % povprečnih stroškov v hotelih B kategorije.

14. člen

Dnevnice so za vse delavce enake.

Dnevnice in stroški prenočevanja pripadajo pod istimi pogoji tudi učencem na delovni praksi (pouku) ter študentom na praksi v delovni organizaciji, če so napoteni na službeno potovanje.

Če je delavec na službenem potovanju na svoj prosti dan, ima pravico do drugega prostega dneva.

15. člen

Dnevnica v državi se obračunava od ure, ko delavec odide na službeno potovanje iz kraja svojega delovnega mesta oziroma bivališča (odhod prevoznega sredstva) do ure, ko se vrne v kraj redne zaposlitve oziroma bivališča (prihod prevoznega sredstva).

16. člen

Delavec, ki ima stalno prebivališče izven kraja stalne zaposlitve ima pravico do povrnitve stroški za prenočevanje po računu, in sicer v primeru, če se vrne iz službenega potovanja ponoči in se ne more vrniti v kraj stalnega prebivališča z rednim prevoznim sredstvom.

Če je za delovno organizacijo cenejše, ima delavec v primeru iz prejšnjega odstavka pravico do uporabe lastnega osebnega avtomobila ali taksija do kraja svojega stalnega prebivališča.

17. člen

Če se delavec, ki je na službenem potovanju zaradi ugodnih prometnih zvez ali majhne oddaljenosti dnevno vrača na prenočevanje v kraj redne aličasne zaposlitve, se za obračun dnevnic šteje le čas službenega potovanja izven kraja zaposlitve. V čas službenega potovanja se upoštevajo le potovanja, ki so trajala dnevno najmanj 6 ur (pogoji so opisani v 12. členu tega pravilnika).

Pravica dnevnega vračanja v kraj zaposlitve mora biti v potnem nalogu posebej odrejena.

18. člen

Delavec, ki gre na službeno potovanje v kraj svojega stalnega aličasnega bivališča in delavec, kateremu je na službenem potovanju zagotovljeno brezplačno prenočevanje (hrana) ima pravico samo do 60 % polne dnevnic.

Če je delavec na službenem potovanju zunaj kraja zaposlitve oziroma bivanja ter če nima na službenem potovanju zagotovljeno brezplačno prenočevanje, je upravičen do povračila stroškov za prenočevanje po predloženem računu v višini, ki je določena v 13. členu tega pravilnika, brez predložitve računa v višini 35 % zneska, povprečnih stroškov prenočevanja v domačih hotelih B kategorije v skladu s podatki republiškega zavoda.

19. člen

Delavec lahko ostane zaradi izvršitve službene naloge oziroma zadeve na službenem potovanju v istem kraju največ do 30 dni, za službeno potovanje, daljše od 30 dni, je potrebna odobritev s strani pristojnega organa TOZD oziroma DSSS, hkrati se mu dnevnic določena po 12. členu tega pravilnika za čas nad 30 dni zniža za %.

Če ostane delavec zaradi izvršitve službene naloge oziroma zadeve na službenem potovanju v istem kraju več kot 30 dni, mu za ta čas nad 30 dni pripada nadomestilo za ločeno življenje po odločbah tega pravilnika, pod pogojem, da prejema znižano dnevnic.

5. Potovanja v tujino

20. člen

Za vsako službeno potovanje v tujino pripada delavcu cela dnevnic za vsakih 24 ur službenega potovanja in za ostanek časa nad 12 ur ter za službeno potovanje, ki traja več kot 12 do 24 ur.

Pol dnevnic pripada za ostanek časa od 8 do 12 ur ter za službeno potovanje, ki traja več kot 8 do 12 ur.

Za posamično službeno potovanje v tujino, ko znaša čas bivanja v tujini od 4 do 8 ur, pripada delavcu 30 % dnevnic.

21. člen

Za službeno potovanje v tujino pripada delavcu dnevnic v višini, ki velja za

republiške upravne organe za II. skupino del.

V primeru, da ZIS spremeni višino dnevnic za službeno potovanje v tujino, se le-te uporabljajo v delovni organizaciji od dneva, ko stopi odlok ZIS v veljavo.

22. člen

Proti predložitvi računa o prenočevanju se delavcu priznajo stroški prenočevanja v tujini po računu, dnevnic za dotični dan pa znaša 70 % dnevnic.

23. člen

Ce delavec na službenem potovanju v tujini zbolí ali se zdravi v tamkajšnjem zdravstvenem zavodu oziroma bolnici s polno oskrbo, ki jo delavec ne plača, mu pripada za dneve popolne oskrbe dnevnic, znižana za 70 %.

24. člen

Dnevnice za službeno potovanje v tujino so enake za vse delavce, potovanja v tujino odobrava delavski svet delovne organizacije.

25. člen

Ce je pri obračunu dnevnic za službeno potovanje v tujino (čas bivanja v tujini) ostal določen čas, ki ne daje pravice do polovične dnevnic, se tak ostanek prišteje k času službenega potovanja v državi.

26. člen

Za čas, v katerem pripada delavcu dnevnic v tuji valuti se šteje:

a) če delavec potuje z osebnim avtomobilom:

— ob odhodu — čas, ko delavec prestopi jugoslovansko mejo,

— ob prihodu — čas, ko delavec prestopi jugoslovansko mejo;

b) če delavec potuje z vlakom:

— ob odhodu — čas, ko vlak zapusti jugoslovansko mejo,

— ob prihodu — čas, ko vlak pripelje do prve jugoslovanske železniške postaje;

c) če delavec potuje z letalom:

— ob odhodu — čas vzleta letala z letališča, kjer je opravljen carinski pregled,

— ob prihodu — čas pristanka na letališču, kjer je opravljena terenska kontrola;

d) če delavec potuje z ladjo:

— ob odhodu — čas, ko ladja izplove iz jugoslovanske luke,

— ob prihodu — čas, ko ladja dospe v prvo jugoslovansko luko.

27. člen

Uporaba taksija v tujini za prevoz iz letališča v mesto in obratno in v medkrajevnem prometu se priznava samo v primerih, ko na teh relacijah ne vozijo javna prometna sredstva.

Uporaba taksija v tujini v mestnem prometu za obisk poslovnih partnerjev se izjemoma prizna ob izkazani potrebi z naknadno odobritvijo.

Stroški iz prvega in drugega odstavka se priznavajo samo na podlagi predhodne predložitve ustreznih računov in pismene izjave delavca o obstoju dejstva, ki je opravičilo uporabo taksija.

28. člen

Ce je s predpisi o zdravstvenem zavarovanju določeno, da se stroški zdravljenja v inozemstvu regresirajo iz sredstev skupnosti jugoslovanskega zdravstvenega zavarovanja samo pod pogojem da je bil delavec pred odhodom v inozemstvo zdravniško pregledan, mora delavec obvezno opraviti zdravniški pregled pred odhodom v tujino. V nasprotnem primeru nosi vse stroške zdravljenja delavec sam.

Stroški zdravstvenega pregleda bremenijo delovno organizacijo (TOZD, DSSS), ki je delavca poslala na službeno potovanje.

II. KILOMETRINA

29. člen

Ce se delavec napoti po potnem nalogu v kraj, kamor zaradi nujnega opravka ne more potovati z javnim prevoznim sredstvom, ampak z lastnim avtomobilom, se mu prizna povračilo stroškov za prevoz z osebnim avtomobilom.

Kilometrini za vsak prevoženi kilometer se uveljavlja v višini povprečnih stroškov, ki jih bo objavljala pristojni zavod in priznava po avtokarti AMZ, v lokalnem prometu pa le, če je v obračunu voznega naloga to posebej izkazano.

30. člen

Delavec s stalnim prebivališčem izven kraja stalne zaposlitve, ki potuje na službeno potovanje z lastnim avtomobilom nima pravice do kilometrine od kraja stalnega prebivališča do kraja stalne zaposlitve in obratno, razen če je to edino prevozno sredstvo, vendar to velja le do prvega mesta, odkoder delavec lahko potuje z javnim prevoznim sredstvom, višina kilometrine se izplača skladno z določbo 49. člena tega pravilnika.

31. člen

Delavcu se lahko dovoli uporaba osebnega avtomobila za službeno potovanje:

— na relaciji, kjer ni javnega prevoznega sredstva ali so zveze s tem tako slabe, da je prevoz z njim neekonomičen, zamuden in nesmotrn,

— če mora opraviti nujno nalogo in s prevozom z osebnim avtomobilom pridobi na času,

— če potuje v isti kraj ali smer več delavcev in je prevoz z osebnim avtomobilom ekonomičen,

— če ima delavec isti dan službene naloge v več krajih, ki jih lahko opravi le, če potuje z osebnim avtomobilom,

— če vozi delavec s seboj material, aparate ali drugo delovno orodje, ki bi se sicer moralo posebej pošiljati,

— v drugih podobnih primerih, ko je za izvršitev delovne naloge prevoz delavca z osebnim avtomobilom bolj ekonomičen, ustrezen in smotrn ali ko gre za nujna dela, katerih odložitev bi povzročila organizaciji večjo škodo.

32. člen

Delavec lahko uporablja za prevoz na službenem potovanju osebni avtomobil — avtomobil, ki je osnovno sredstvo organizacije, ali avtomobil v lasti delavca — samo po posebnem nalogu za uporabo osebnega avtomobila.

Nalog za uporabo avtomobila za prevoz na službenem potovanju da organ ali delavec organizacije, ki daje dovoljenje za službeno potovanje.

Nalog za uporabo osebnega avtomobila vsebuje:

— zaporedno številko naloga,

— navedbo vozila z reg. številko,

— podatke o vozniku in potnikih na službenem potovanju,

— namen, relacijo in čas potovanja (čas odhoda in prihoda),

— nosilcev stroškov prevoza,

— datum izdaje naloga in podpis pooblaščenca.

33. člen

Prevoz z osebnim avtomobilom se sme dovoliti samo, če je vozilo tehnično brezhibno in zavarovano pri zavarovalni organizaciji (obvezno in kasko zavarovanje).

34. člen

Kilometrine ni mogoče izplačevati v pavšalnem znesku.

III. OBRACUN POTNIH STROSKOV

35. člen

Obračun potnih stroškov službenega potovanja mora biti predložen s potrebnimi

mi dokazili, in sicer:

— v treh (3) dneh po končanem službenem potovanju v državi,

— v sedmih (7) dneh po končanem službenem potovanju v tujini.

Obračunu mora biti priložen potni nalog, pisмено poročilo o opravljeni nalogi, računi za prenočevanje, letalske vozovnice, račun za spalnik in drugi dokumenti, ki opravičujejo izdatek.

Izdatki za prevoze v tujini morajo biti dokumentirani s karto ali dokazilom po tovalne agencije.

36. člen

Če delavec pravilno ne obračuna službenega potovanja v tujini, je disciplinsko in materialno odgovoren za takšno dejanje.

37. člen

Delavec, ki je poslan na službeno potovanje za več kot 24 ur, ima pravico do akontacije v višini predvidenega števila dnevnic oziroma predvidenih stroškov za hrano in prenočišče in stroškov za osebni prevoz.

38. člen

Po končanem službenem potovanju v državi ali v tujini mora delavec v treh (3) dneh po vrnitvi predložiti obračun vseh stroškov ter obračunati akontacijo, če je to prejel.

39. člen

Če delavec prejete akontacije ne obračuna in upraviči niti v naknadnih treh (3) dneh po vrnitvi s službenega potovanja, se mu ta odtegne pri prvem naslednjem izplačilu osebnega dohodka.

40. člen

Obračunu stroškov za službeno potovanje mora delavec predložiti:

— nalog pooblaščenega organa oziroma delavca za službeno potovanje (potni nalog),

— račun o prenočevanju, če se prenočišče posebej zaračuna,

— potrdilo o plačilu dražjega osebnega prevoza, kot mu sicer gre po določbah tega pravilnika (vozovnica za prevoz z letalom, vozovnica za boljši razred na vlaku ali ladji oziroma za spalnik ipd.),

— potrdilo o morebitnih drugih stroških, ki jih je imel na službenem potovanju v zvezi z izvršitvijo naloge oziroma zadeve.

41. člen

Upravičenost službenega potovanja delavca potrdi na obračunu stroškov delavec, ki neposredno nadzoruje delo delavca, ki je opravil službeno potovanje, nalog za likvidacijo in izplačilo stroškov pa da (pooblaščen delavec organizacije).

Pravilnost obračuna službenega potovanja kontrolira računovodja, ki obračun tudi likvidira in izplača stroške delavcu v breme delovne organizacije (TOZD, DSSS).

Delavcu se morajo povrniti stroški, ki jih je imel na službenem potovanju najpozneje v treh (3) dneh po predložitvi pravilnega obračuna stroškov.

42. člen

O izvršitvi službenega opravka oziroma naloge, za katero je bil poslan na službeno potovanje, mora delavec najpozneje v (7) dneh po vrnitvi službenega potovanja dati ustrezno poročilo neposrednemu vodji.

O službenem potovanju v tujino mora delavec vselej dati pismeno poročilo.

Poslovni organ ali drugi pooblaščen delavec organizacije mora o vseh službenih potovanjih delavcev v tujino poročati najmanj vsake tri mesece delavskemu svetu TOZD oziroma DSSS.

43. člen

Povračilo stroškov za službena potovanja v državi mora ustrežna služba DO (blagajna) izplačati v roku tri (3) dni po prejemu obračuna, za potovanje v tujino pa v sedmih (7) dneh po prejemu obračuna.

IV. POVRACILO STROŠKOV ZA OSEBNI PREVOZ PRI OPRAVLJANJU DELOVNIH NALOG NA OBMOČJU KRAJA ZAPOSLOTITVE

44. člen

Za prevoze na območju kraja zaposlitve se praviloma uporabljajo javna prevozna sredstva — lokalni avtobus.

Uporabo lastnega avtomobila ali avtotaksija se odobri, če to narekuje smotrnost in narava opravila ali nastopijo drugi razlogi, ki ovirajo uporabo javnega prevoznega sredstva.

Direktor delovne organizacije (TOZD, vodja DSSS) je pooblaščen, da določi uporabo določene vrste prevoznega sredstva za službene potrebe na območju kraja zaposlitve, in sicer:

a) nabavo mesečne vozovnice za lokalni avtobus v breme delovne organizacije (TOZD, DSSS) za delavce, ki zaradi narave dela pretežno opravljajo delo izven sedeža delovne organizacije,

b) uporabo lastnega avtomobila na območju kraja zaposlitve največ za dobo 6 mesecev vnaprej le tistim delavcem, katerih redne delovne naloge zahtevajo pogost službeni odhod iz delovne organizacije, vendar morajo imeti sklenjeno pogodbo z DO in zavarovalno polico,

c) uporabo avtotaksija le v nujnih primerih, ko v delovni organizaciji ni na razpolago drugega vozila, ali če je tak način prevoza cenejši ali je pogojen z vremenskimi razmerami.

Uporabo lokalnega avtobusa za izvršitev posameznih službenih nalog lahko odobri vodja delovne enote oziroma skupine.

45. člen

Povračilo stroškov za službeni prevoz v kraju zaposlitve z javnim prevoznim sredstvom in avtotaksijem se obračuna v višini ustrezne vozovnice oziroma računa, ki se obvezno predloži računovodstvu (blagajni) skupaj z odobrenim nalogom pooblašcene osebe.

46. člen

Kilometrina za povračilo stroškov iz 44. člena tega pravilnika za uporabo osebnega avtomobila v službene namene se obračunava in izplačuje na podlagi mesečnega naloga za potovanje na določeni relaciji, ki ga potrdi direktor DO (TOZD, DSSS), v višini kot je določeno v 29. členu tega pravilnika.

V. POVRACILO STROŠKOV ZA PREVOZ NA DELO IN Z DELA

47. člen

Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela pripada delavcem, ki se zaradi oddaljenosti kraja stalnega prebivališča do sedeža delovne organizacije dnevno vozijo na delo in z dela.

Delavec pridobi pravico do povračila stroškov, če je njegovo stalno prebivališče oddaljeno od delovnega mesta več kot (2) kilometra.

48. člen

Delavcu se povrneje stroški za prevoz na delo in z dela v višini stroškov prevoza z javnim prevoznim sredstvom na določeni relaciji s tem, da delavec sam z lastno udeležbo krije del stroškov polne cene prevoza z lokalnimi prevoznimi sredstvi.

49. člen

Delavec lahko koristi za prevoz na delo in z dela lastno prevozno sredstvo, vendar se mu povračilo prizna v enaki višini, kot je določeno v prejšnjem členu pravilnika.

Če se delavec vozi na delo in z dela na relaciji, kjer ni možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, se obračunava jo prevozi na prevoženem kilometer 30 % povprečnih stroškov po podatkih Zavoda SRS, vendar le na relaciji, ki je najcenejša in najracionalnejša.

Če se z delavcem v avtomobilu vozi še eden ali dva delavca iste DO, se mu priznajo prevozni stroški povečani za 20—30 % po prevoženem kilometru.

50. člen

Delavcu pripada povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela za eno vožnjo na dan v vsako smer samo za tiste dneve v posameznem mesecu, ki jih je dejansko prebil na delu (delovni dnevi).

Če ima delavec (mesečno) vozovnico za prevoz z javnim prevoznim sredstvom, se mu povrnejo stroški vozovnice, če je prebil najmanj 7 dni mesečno na delu, sicer se povračilo zniža za dneve, ko ni bil na delu. Za neupravičene izostanke z dela, delavec ne dobi povračila stroškov prevoza. Povračilo za mesečne vozovnice delavcem ne pripada samo v primeru, če je cel mesec odsoten z dela.

Če je delovni čas delavca (deljen) tako določen, da mora prihajati na delo dvakrat dnevno, ima pravico do povračila dveh voženj na dan v vsako smer.

51. člen

O pravici delavcev do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela (upravičencev do povračila stroškov) odloča odbor z delovna razmerja s sklepom, ki določi tudi ožji okoliš z upoštevanjem dveh (2) kilometrov od sedeža delovne organizacije, v katerem se stroški za prevoz na delo in z dela povrnejo.

52. člen

Če obstaja možnost koriščenja več vrst javnih prevoznih sredstev, je treba pri sklepanju o pravici delavca do povračila stroškov upoštevati poleg razlike v ceni prevoza med posameznimi vrstami prevoznih sredstev tudi najugodnejši pravočasni prihod in odhod prevoznega sredstva v kraj stalne zaposlitve oziroma kraj stalnega prebivališča.

53. člen

Stroški za redni prevoz na delo in z dela se obračunavajo in izplačujejo me-

sečno po izplačilni listi brez predlaganja vozovnic.

Vodja oddelka oziroma delovne enote ali drugi pristojni delavec v DO (TOZD, DSSS) mora overiti resničnost podatkov o številu dni prisotnosti delavca na delu.

54. člen

Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela se izplača z mesečnimi akontacijami osebnih dohodkov do v mesecu za pretekli mesec.

55. člen

Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela gre pod istimi pogoji tudi učencem in študentom na praksi in drugim osebami, ki opravljajo dela za delovno organizacijo (TOZD, DSSS).

VI. TERENSKI DODATEK

56. člen

Terenski dodatek je povračilo za povečane (dodatne) materialne stroške, ki jih ima delavec zaradi dela na terenu, če dela zunaj sedeža DO (TOZD, DSSS) ali zunaj svojega stalnega (začasnega) prebivališča, najmanj 12 kilometrov.

Delavec je upravičen do terenskega dodatka, kadar sta na delovišču organizirana brezplačna prehrana in stanovanje, in sicer, če je tako delo na terenu daljše od 10 dni, prejema delavec dodatek na delo na terenu v višini 60 % cele dnevniče.

Če na gradbišču nista organizirana prehrana in stanovanje, ima delavec pravico do povračila stroškov iz naslova dnevniče oziroma v višini polne dnevniče.

Dnevniče in terenski dodatek se med seboj izključujeta.

57. člen

Terenski dodatek je pod enakimi pogoji enak za vse delavce.

Pod enakimi pogoji so do terenskega dodatka upravičeni tudi učenci usmerjenega izobraževanja ter študenti in učenci na praksi.

58. člen

Na osnovi sprejetega družbenega dogovora si bomo prizadevali, da bi delavcem, ki zaradi narave dela začasno prebivajo na terenu, zagotoviti ustrezno prehrano in stanovanje.

59. člen

Delovišče se šteje za organizirano, če ureditev prehrane in stanovanje na njem

ustreza zahtevam in standardom, ki se nanašajo na ta vprašanja.

V primeru, ko delovna organizacija organizira (prehrano in prenočevanje, člen 56), a organizacija ne ustreza zahtevam tega člena, pripada delavcu nadomestilo materialnih stroškov v višini znižane dnevnice.

O načinu pokrivanja dodatnih materialnih stroškov, ki jih ima delavec zaradi dela na terenu, odloči delavski svet DO za vsako posamezno delovišče pred pričetkom del.

60. člen

Delavec, ki dela na terenu je upravičen za nepretrganih prebitih vsakih 15 dni dela na terenu, do povračila stroškov z javnimi prevoznimi sredstvi za enkratni obisk svoje družine.

VII. POVRAČILO STROŠKOV ZA LOCENO ŽIVLJENJE

Se določi v skladu z družbenim dogovorom

VIII. POVRAČILO SELITVENIH STROŠKOV

61. člen

Delavec, ki je sprejet v delovno razmerje v TOZD (DSSS oziroma DO) je upravičen do povračila stroškov, ki jih ima v zvezi s selitvijo v drugo mesto, ki je zunaj mesta prebivališča njega in njegove družine ter

— če je premeščen na delo v drugo mesto,

— družina umrlega delavca, ki se preseli v drugo mesto po smrti delavca v roku 12 mesecev.

Zahtevo za povrnitev selitvenih stroškov mora delavec ali njegova družina vložiti najkasneje v roku 30 dni po preselitvi.

62. člen

Selitveni stroški zajemajo dejanske stroške, ki jih ima delavec v zvezi s preselitvijo in to prevoza pohištva in opreme.

63. člen

Delavec prejme povračilo selitvenih stroškov, ki mu jih izplača delovna organizacija, v kateri dela, oziroma zaradi dela, v kateri je prišlo do preselitve delavca.

Povračilo se delavcu izplača v pavšalnem znesku, največ do višine mesečne akontacije OD oziroma dejanske višine stroškov, ki jih je imel delavec v zvezi s preselitvijo.

II. DEL

IX. OSEBNI PREJEMKI DELAVCEV IZ SKLADA SKUPNE PORABE

64. člen

Med osebne prejeme delavcev iz sklada skupne porabe sodijo:

- solidarnostne pomoči,
- odpravnina ob odhodu delavca v pokoj,
- nagrade ob delovnih jubilejih delavcev,
- regres za letni dopust,
- regres za prehrano.

1. Solidarnostne pomoči

a) Pomoč družini ob smrti delavca

65. člen

Ob smrti delavca daje delovna organizacija ožji družini delavca solidarnostno pomoč v višini treh 9-mesečnih povprečnih neto osebnih dohodkov na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji.

Za ožje družinske člane štejejo: zakonec, otroci, ki jih zakonec vzdržuje, starši, če jih delavec vzdržuje.

Poleg pomoči iz prejšnjega odstavka tega člena daje delovna organizacija najožjim članom družine delavca, ki je umrl zaradi nezgode pri delu posebno pomoč, ki je enaka višini razlike med pogrebnimi stroški po računu pristojne organizacije in zneski, ki jih za ta namen priznava zdravstvena skupnost v svojem samoupravnem sporazumu.

66. člen

V breme sredstev skupne porabe se krijejo stroški delovne organizacije za objavo osmrtnice umrlega delavca in umrlega upokojenca in nabavo žalnega venca.

b) Solidarnostne pomoči delavcem delovne organizacije

67. člen

Na podlagi izvršnega odbora sindikalne organizacije lahko delavski svet dodeli delavcu pomoč:

— ob smrti v ožji družini (zakonec ali nepreskrbljeni otrok) in v primeru daljše bolezni delavca, največ v višini enega povprečnega neto osebnega dohodka na mesec, na zaposlenega v delovni organizaciji v preteklem letu,

— enkratno pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadeli delavca in njegovo družino,

— enkratno pomoč ob nastanku težje invalidnosti,

— ostale oblike pomoči.

68. člen

Denarna pomoč za preventivno zdravljenje delavca lahko znaša v enem kalendarjem letu največ do višine 70 % dejanskih stroškov, toda ne več kot znaša povprečni mesečni neto osebni dohodek delavca v preteklem letu.

Predlog za dodelitev denarne pomoči iz prejšnjega odstavka daje izvršni odbor sindikalne organizacije na podlagi mnenja pristojnega zdravnika, da je takšno zdravljenje potrebno.

2. Odpravnina ob odhodu delavca v pokoj

69. člen

Ob odhodu v pokoj zaradi pridobitve starostne ali invalidske pokojnine, pripada delavcu odpravnina, ki znaša:

a) tri povprečne 9-mesečne osebne dohodke na zaposlenega v gospodarstvu SRS v preteklem letu.

70. člen

Odpravnina se delavcu izplača v prvem naslednjem mesecu po prejemu pravno-močne odločbe o upokojitvi.

Vprašanje nagrad učencem, študentom in pripravnikom je natančneje urejeno s samoupravnim aktom o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

3. Nagrade ob delovnih jubilejih delavcev

71. člen

Nagrade za jubileje pripada delavcem za neprekinjeno delo v delovni organizaciji:

— za 10 let delovne dobe	60 %
— za 20 let delovne dobe	90 %
— za 30 let delovne dobe	120 %

9-mesečnega povprečnega neto OD v gospodarstvu SR Slovenije za preteklo leto.

72. člen

Jubilejna nagrada se izplača tistim delavcem, ki v tekočem letu dosežejo jubilej, na podlagi ugotovitvene odločbe, ki jo izda direktor delovne organizacije v naslednjem mesecu po dopolnitvi ustrezne delovne dobe, skupaj z akontacijo osebne dohodke.

4. Regres za letni dopust

73. člen

Do regresa za letni dopust je upravičen vsak delavec, ki ima pravico do izrabe

letnega dopusta po določilih pravilnika o delovnih razmerjih.

74. člen

Sredstva za izplačevanje regresa za izrabo letnega dopusta se oblikuje v višini 45 % od 9-mesečnega neto osebne dohodke v gospodarstvu SR Slovenije za preteklo leto.

75. člen

Vsakoletno višino regresa na delavca, po kateri se oblikujejo sredstva za izplačevanje regresa za izrabo letnega dopusta določijo delavci na zboru delavcev, ko odločajo o delitvi dohodka po zaključnem računu.

Istočasno sklepajo tudi, kolikšen znesek se od tega oblikovanih sredstev namenijo za regresiranje oskrbnega dne v počitniških zmogljivostih.

76. člen

Sredstva, ki ostanejo po odbitku zneska iz 2. odstavka prejšnjega člena, se izplačajo v obliki regresa za letni dopust vsem delavcem v enakem znesku, ne glede na to, koliko dni letnega dopusta imajo posamezni delavci.

Na podlagi sklepa delavskega sveta se regres za letni dopust izplača vsem delavcem v mesecu maju skupaj z akontacijo osebnih dohodkov za mesec april, sicer pa, ko je izdana odločba za dopust.

77. člen

Delavcem, ki pridobijo pravico do izrabe letnega dopusta po izplačilu regresa v mesecu maju, se izplača regres skupaj z akontacijo osebne dohodke za mesec avgust in z akontacijo osebne dohodke za mesec november.

Če delavec, ki še ni prejel regresa preneha delati in v odpovednem roku koristi še dopust, se mu regres izplača ob izplačilu akontacije osebne dohodke za zadnji mesec dela.

78. člen

Če delavec izrabi v delovni organizaciji samo del letnega dopusta, ima pravico do sorazmernega dela regresa po 6 mesecih.

79. člen

Delavec, ki je prejel regres in letnega dopusta ni izrabil v tej delovni organizaciji oziroma je upravičen le do soraz-

mernega dela regresa glede na število dni izrabljenega dopusta, je dolžan preveč izplačanega zneska vrniti delovni organizaciji.

5. Izdatki za topli obrok in varstveno opremo

80. člen

Delavci so upravičeni do določenega nadomestila stroškov, ki jih imajo v zvezi s toplimi obroki, organiziranimi v okviru delovnega območja oz. delovne organizacije oziroma regresa.

81. člen

Povračilo stroškov delavcem (regres) za topli obrok se praviloma uporablja samo za ta namen, oblika teh izdatkov (boni za prehrano itd.) določa delavski svet, ki je pristojen, da za delavce, ki delajo na določenih težjih nalogah in opravilih določi v breme materialnih stroškov, da ti delavci prejemajo dodatne varstvene oblike ali napitke.

82. člen

V delovni organizaciji se organizira topla prehrana med delom v polurnem odmoru, do katere so upravičeni vsi delavci (ne glede na delovni čas), dijaki in študenti na praksi, učenci v gospodarstvu in osebe, ki opravljajo delo po delovnih pogodbah v delovni organizaciji.

Do regresa za prehrano niso upravičeni delavci in druge osebe za tiste dneve, ko niso na delu v delovni organizaciji, to je v času dopustov, bolniškega staleža, službenega potovanja in prostih dni.

83. člen

V obliki vrednostnih bonov za živila se lahko organizira prehrana samo izjemoma in samo za tiste delavce, ki z zdravniškim potrdilom dokažejo, da imajo predpisano dietno prehrano in če take prehrane ni mogoče zagotoviti med delom.

84. člen

Delavski svet določi predlog odbora za družbeni standard podrobnejše kriterije za koriščenje regresa za prehrano, zagotovitev in razdeljevanje toplega obroka, vodenje evidence in druge zadeve, ki zagotavljajo uresničevanje določil tega pravilnika glede prehrane med delom.

6. Osební prejemki iz civilno-pravnega razmerja

85. člen

Osební prejemki iz civilno-pravnega razmerja, ki se lahko uvede za opravljanje občasnih ali začasnih del, se izplačujejo po vnaprej določenih merilih oziroma dogovorjeni ceni v pogodbi o delu.

Izplačilo je odvisno od količine zahtevnosti in kakovosti opravljenega dela. Opravlja se le preko bančnega žiro računa prevzemnika nalog v skladu s predpisi.

Osnova za izplačilo sta le registriran račun ali pogodba o delu.

86. člen

V periodičnih obračunih in zaključnem računu so vsebovani vsi izdatki in poročila stroškov delavcev, naštetih v tem pravilniku.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

87. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik prenehajo veljati določbe dosedanjih samoupravnih splošnih aktov, ki so v nasprotju z določbami tega pravilnika.

88. člen

Spremembe in dopolnitve tega pravilnika se sprejemajo po istem postopku kot ta pravilnik.

Spremembe in dopolnitve določb tega pravilnika podane v 12., 13., 21., 29. in 62. členu, ki pomenijo konkretizacijo posameznih vprašanj ali njihovo usklajevanje s tekočimi gospodarskimi gibanji in veljavnimi predpisi je možno sprejemati kot prilogo ki temu pravilniku, ki jo sprejme delavski svet na osnovi stališča zboru delavcev do teh vprašanj.

89. člen

Tolmačenje in razlago določb tega pravilnika daje delavski svet delovne organizacije.

90. člen

Ta pravilnik prične veljati osmi (8) dan po prejemu oziroma objavi na oglasni deski delovne organizacije.

Na podlagi določil 126., 129., 182., in 183. člena Zakona o združenem delu, določil samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO, statuta temeljnih organizacij in Samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka

in sredstev za osebne dohodke so delavci temeljnih organizacij in delovne skupnosti

skupnih služb na referendumu dne sprejeli

pravilnik

o normah in normiranju

I. UVODNA DOLOČILA

1. člen

S tem pravilnikom se izpolnjuje sistem nagrajevanja delavcev za njihovo delo, merjeno po učinku, ter ta pravilnik s samoupravnim sporazumom o delitvi OD predstavlja osnove za ugotavljanje učinka in nagrajevanja zaposlenih.

2. člen

Ta pravilnik je sestavljen na podlagi izkušenj v podjetju in predstavlja tem izkušnjam prilagojen način nagrajevanja delavcev.

II. SPLOŠNA DOLOČILA

3. člen

Delovna norma je tista količina dela, ki jo izvrši povprečno dober delavec v enoti časa pod normalnimi delovnimi pogoji.

4. člen

Norma se potavlja na podlagi računanja, snemanja, tehtanja, merjenja, ocenjevanja in primerjanja.

5. člen

Delavec dela pod normalnimi pogoji, če je delovno mesto primerno ovetljeno in zavarovano, če o izpolnjeni vsi varnostni predpisi in če ima za delo na razpolago potreben material, ustrežajoče kvalitete in dimenzije, če je delovno mesto opremljeno z vsem potrebnim orodjem in materialom v zadostni množini ter pogonsko energijo in če je delo tako organizirano, da delavec opravlja samo predvideno delo.

6. člen

Norma je postavljena na čas 8 ur in vključuje čas odmora in druge nujne manjše prekinitve.

7. člen

Poleg dela po normi se lahko odredi tudi akordno delo v spodaj navedenih primerih.

8. člen

Akord je delo po določenih normah delovnega učinka in po enotah delovne sile, pri katerem je osebni dohodek delavca v sorazmerju z učinkom opravljenega dela.

III. DELOVNE NORME

9. člen

Organizaciji dela primerno se delovne norme v smislu tega pravilnika postavljajo z ozirom na vrsto dela in je norma pogojena z delovnim mestom delavca, ki dela v normi in vrednosti določene skupine artiklov.

10. člen

Osnove za delo po normi in cene akordov so določene s posebno tabelo osnov za izračun osebnih dohodkov in cenikov akordnih del.

11. člen

Če dela delavec v akordu, se mu za opravljeno delo prizna plačilo, po ceniku akordnih del ali po pogodbi. Za dela, za katera niso določene postavke v akordnem ceniku, določi ceno organ, ki je določen za normiranje, vodenje oddelkov, za katera se dela opravljajo in vodijo, kjer se delo izvršuje.

12. člen

Izdelava izvenserijskih in vzorčnih artiklov se obračuna po povprečnem osebnem dohodku v zadnjem tromesečju.

Pri izdelavi novih artiklov se mora postaviti normo najkasneje po šestih delovnih izmenah v notranjem obratu in devetih delovnih izmenah pri avtomatski proizvodnji.

13. člen

Delovni učinek ugotavlja:

1. Za izdelke, ki ne gredo v dodelavo kontrola pri hladilnih pečeh.

2. Za izdelke, ki se dodelujejo:

a) za stiskane izdelke, kontrola pri hladilni peči

b) za razno in kozarce, kontrola pri končnem pregledu in žigosanju

c) za specialne izdelke, ki imajo predpisane mere in rezalnim stroju.

d) za valjčke, kontrola pri končnem pregledu

e) v slučaju nekvalitetne litine pri izdelavi steklarskih modelov se prizna osnova iz izračuna osebne dohodka.

14. člen

Norme postavljajo:

— za delo serijske proizvodnje normirec v sodelovanju z obratovodji tehnologiji v pripravi delma.

S postavljenimi normo se obvestijo skupine, ki izdelujejo novonormirane izdelke.

IV. REKLAMACIJA IN REVIZIJA NORM

15. člen

Reklamacija norm je dovoljena.

Norme reklamira delavec pri organu, ki postavlja norme.

16. člen

Na novo postavljene norme se ne sme spremeniti med delom, kakor tudi ne v roku, ki bi bil krajši od 3 mesecev od dneva, ko so bile postavljene, razen če gre za spremembe v tehnološkem postopku ali s spremembo pravilnika o delitvi OD.

17. člen

S tem pravilnikom se izpolnjuje sistem nagrajevanja delavcev za njihovo delo, merjeno po učinku.

V cilju zagotovitve OD, odvisnega od delovnega učinka, je DO Steklarna Hrastnik dolžna, da na vseh delovnih mestih, kjer je to mogoče in ekonomsko utemeljeno meri delovni učinek. Merilo učinka je delovna norma.

18. člen

Vrste delovnih norm:

1. Časovne norme

2. Količinske norme

19. člen

Časovna norma je čas, ki je potreben povprečno izurjenemu izvajalcu za izdelavo določene količine dela, pri določeni kvaliteti, normalnimi pogoji dela in razpoložljivih delovnih sredstvih.

20. člen

Časovne norme se uvedejo tam, kjer je je mogoče določiti potreben čas izdelave za enoto izdelka.

21. člen

Količinska norma je recipročna vrednost časovne norme in določa, katero količino dela pri določenih kvalitetah je treba opraviti, v enoti časa s tem, da upoštevamo povprečno izurjenost delavca, normalne pogoje dela in razpoložljiva delovna sredstva.

22. člen

Količinske norme se uvedejo takrat, ko je delovno mesto lažje izraziti s količino dela na enoto časa, kot pa obratno.

23. člen

Količinska norma se določi na isti način kot časovna, le da je izražena v količini in enoti časa. V ostalem veljajo za količinsko norme ista načela, kot za časovno normo.

V. METODE DOLOČANJA IZDELOVALNEGA ČASA — DELOVNE NORME

24. člen

Po tem, kako se delovne norme ugotavljajo, se delijo na metode:

a) tehnične — metode po delovnem režimu

b) metoda snemanja delovnega časa

c) statistično analitična metoda

d) primerjalna in izkustvena metoda

25. člen

Tehnične — po delovnem režimu

Tehnične časovne norme se postavljajo na podlagi tehničnih podatkov in izračunov, kakor tudi na podlagi znanstvenih ugotovitev in zakonov, ki vladajo pri delu na stroju ter ročnem delu.

Tehnična časovna norma pri strojni obdelavi zavisi od:

— materiala — vrste in dimenzije

— orodja in naprav

— stroja

Pri določitvi tehnične časovne norme mora tehnolog določiti v delovnem postopku vse podatke za delovno normo kot so:

- hitrost ali vrtljaji
- pomik
- število rezov
- globina rezov
- trajanje orodja
- moč motorja
- geometrija rezilnega orodja

Tehnična norma mora temeljiti na optimalnem izkoriščanju osnovnih sredstev, orodja in naprav, vendar izvajalec operacije **ne sme** preko predpisanih vrednosti, ker bi sicer prišlo do negospodarske obrabe in izkoriščanja obratnih sredstev in orodja.

Tehnične norme za ročna dela izračunamo oz. določimo na podlagi znanstvenih ugotovitev (proučevanje delov), če je delovno mesto organizirano po teh principih.

Predpisani čas mora biti takšen, da omogoči izvajalcu dela pravilno izvršitev delovnega naloga pri normalnem učinku.

26. člen

Primerjalne in izkustvene norme se določijo s primerjanjem časovnih norm podobnih del in proizvodov ali na podlagi izkušenj oziroma prakse normirca, ki delovne norme postavlja.

Pri določevanju primerjalne — izkustvene norme se delovna operacija razdeli na faze dela ter tako določi časovno normo. Seštevek vseh faz dela daje časovno normo za operacijo.

Določanje časa po delovnih fazah da mnogo bolj točne in realne rezultate, kot pa določanje časa v celoti. Delo, oziroma delovni proces, razvijamo smiselno v poedine zaključene delovne faze in jih časovno vrednotimo. Prednost tega načina je, da je verjetnost večje napake v skupnem času za delo oz. delovni proces zelo zmanjšana. Predstavljamo namreč, da posamezne faze časovno ponekod ocenimo preveliko, ponekod pa premalo in razlike se v seštevku v veliki meri medsebojno uničijo.

VI. DELOVNI POGOJI

27. člen

Da bi se delovne norme postavile zanesljivo, morajo na delovnih mestih obstojati normalni delovni pogoji.

28. člen

Časovna norma je merilo dela in istočasno

- sredstvo organizacije
- sredstvo stimulacije

Zaradi tega kot objektivno merilo dela omogoča izboljšanje organizacije in stimulacije učinka. Zato morajo za določitev časovne norme obstojati naslednji normalni pogoji:

1. delovna sredstva
2. organizacijski pogoji
3. normalni osebni in varnostni pogoji

29. člen

Delovna sredstva, ki jih uporablja izvajalec pri svojem delu morajo biti v stanju, ki omogoča pravilen potek dela in nemoteno doseganje predpisane količine in kvalitete izdelkov.

Izvajalec mora razpolagati s potrebnimi normalnimi in posebnimi orodji ter pripravami, ki so predvidene s tehnološkimi postopki.

30. člen

Organizacijski pogoji so normalni, če so risbe, delovni postopki in navodila za delo jasni in razumljivi tako, da je mogoče postopati nedvoumno in brez težav.

Material mora odgovarjati predpisani kvaliteti in dimenziji skladno s tehnološkim postopkom.

Delovno mesto se mora nepretrgoma oskrbovati s pogonsko energijo, pomožnim in izdelovalnim materialom.

Delovno mesto mora biti prostorno tako, da izgotovljeni izdelki in odpadki ne ovirajo potrebnega gibanja pri delu.

31. člen

Normalnim osebnim in varnostnim pogojem je zadoščeno, če je duševna in telesna kondicija primerna delu.

Strokovna izurjenost in pripravljenost za opravljanje določenega dela mora odgovarjati zahtevam dela.

Delovni prostor mora biti pravilno osvetljen, zračen, ogrevan in pred vremenskimi vplivi zavarovan.

Preskrbljen mora biti z zaščitnimi sredstvi (obleka, obutev), ki so predpisana s predpisi o varstvu pri delu.

Stroji in naprave morajo biti v skladu s predpisi o varstvu pri delu.

32. člen

Normiranje

Povprečna dovoljena prekoračitev delavcev, ki delajo po učinku naj bi bila $\frac{\quad}{\quad}\%$. Norma je omejena pri $\frac{\quad}{\quad}\%$ maksimalne prekoračitve, in se nad to mejo ne izplačuje.

Če se pri istem delu, ki ga opravljajo različne kvalifikacijske strukture z različno delovno sposobnostjo ponavlja večji povpreček od dovoljenega, mora po dogovorjenem roku to je tri mesece od istavitve norme normirska služba normo korigirati. To se pravi, v primeru nedoseganja

normativa in v primeru preseganja normativa na povpreček.

Korektura norm se opravlja oz. pregleduje vsake tri mesece v sodelovanju normirske službe.

33. člen

Reklamacije norm

1. Reklamacija delovnih norm

2. Doplačilo zaradi nenormalnih pogojev dela.

1. Delovne norme reklamirajo izmenski vodje oz. vodje oddelkov, ki so dolžni proučiti normo, dokumentacijo, tehnološki, postopek in kategorijo dela, še preden izročijo delo izvajalcu. Pri tem upoštevajo vse normalne pogoje za normalno delo, ki so po tem pravilniku predvideni (stroji, orodje, material, itd.). Nerealno normo vodja — mojster reklamira normircu, ki je sporno delovno normo postavil. Izvajalec dela je dolžan in sme nerealno normo reklamirati le preko svojega nadrejenega. Normirec sme sprejeti reklamacijo le od predpostavljene in ne od izvajalca dela.

Prigovor zaradi nerealne norme se mora vložiti pred pričetkom dela, najkasneje pa, ko je izdelanega največ polovica dela oz. k oje porabljena največ polovica predvidenih ur.

Vodja reklamirano normo prouči in v kolikor se z reklamacijo ne strinja, jo zavrne. Izvajalec mora delo nadaljevati ne glede na odločitev vodje.

V kolikor se mojster strinja z reklamacijo, da službi normiranja pismeni prigovor, da se zadeva uredi. Služba ponovno analizira delo, ki mora biti rešeno najkasneje v treh dneh in posreduje v pisni obliki končno odločitev na reklamacijo z obrazložitvijo.

Izvajalec ima pravico pritožbe na morebitne enostranske in nepravilne rešitve prigovora na normo.

Pritoži se lahko na komisijo, ki je v sestavi:

- tehnolog,
- normirec,
- obratovodja in
- predstavnik sindikata

Odločitev te komisije je končno veljavna.

2. Doplačilo zaradi nenormalnih pogojev dela.

a) zaradi neustreznega stroja

b) zaradi odstopanja v kakovosti in izmeri

a) vsi, ki delajo po učinku so opravičeni do dodatnega časa v primeru, ko morajo opravljati delo na slabšem stroju, kot je predvideno s tehnološkim postopkom in normo, to je na bolj zastarelem oz. pri stroju, pri katerem se potrebuje več časa za pripravo in izdelavo.

b) zaradi odstopanja v kakovosti in izmeri materiala so izvajalci del po učinku prav tako opravičeni do dodatnega — izgubljenega časa. Odstopanja so naslednja:

- slaba kakovost materiala
- neenakomerna oz. prevelika trdota
- iztrošenost strojev
- nekakovostno oz. iztrošeno orodje

34. člen

Evidenca in analiza

Evidenco in analizo norm vrši normirska služba v sodelovanju s tehnologi in vodstvom posameznih TOZD.

Analiza norm se izvršuje tromesečno, polletno in letno.

Analiza se pošilja v zgoraj omenjenih rokov delavskim svetom TOZD.

35. člen

Končne določbe

Ta pravilnik prične veljati osmi dan po sprejemu.

GLAS MLADIH

ZVEZA SOCIALISTIČNE MLADINE STEKLARNE HRASNİK

MAJ 1981

TI, JAZ, VI, MI VSI - TITO

Vedno, ko se je tovariš Tito obračal na mlade, ali ko je govoril o njih, so bile njegove besede za mladino ustvarjalno vabilo k akciji, za novo ustvarjalno zavzemanje pri izpolnjevanju vseh večjih in zahtevnejših nalog pri graditvi socialističnih samoupravnih odnosov, razvijanju bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti ter razvijanju pravih vrednot in pridobitev naše socialistične revolucije. Besede tovariša Tita, ki nas obvezujejo, zato imamo vsi mladi dolžnost, da nadaljujemo to, kar je bilo narejenega doslej.

Za nami je težko leto, leto brez dragega tovariša Tita. Obljubili smo mu, da bomo nadaljevali njegovo delo... MORA-MO... za vas, za nas, za TITA.

JEDAN PUT

Jedan put, mnogo kasnije, za dvesta i trista godina, pitat' ce se srečni narode, kakó je namá bilo.

Listat' ce po knjigama tragat' ce našim brigama, našom javom i slavom, našim uzama i našim suzama, našom Sutjėsškom, Kozarom, Bihacem i Drvarom.

Pitat' ce, se tko je vodio, i tko je rukovodio, u ovó najteže doba.

I tko je od roba stvorio slobodno biće, odgovor bit' ce, bio je Tito i bila je Partija

Stanko Stojančič

Štafeta mladosti

Sonce še ni zašlo za gorami, ko smo malo pred šesto uro v nedeljo 26. 4. 1981 v Hrasniku sprejeli medse Štafeto mladosti. Tu je bila med nami, da potrdimo z njo bratstvo in enotnost narodov. Le-ta pa nam mladim narekuje, da nadaljujemo tisto, kar nam je tovariš Tito zapustil, da čuvamo tisto, za kar so naši stari starši dajali življenje. Občutek, ki ga imaš, ko gledaš v vsej svoji veličini Štafeto mladosti, se ne da opisati. Ponosna prehaja iz rok v roke prek tisočih mladih iz naše domovine.

V naši zavesti moramo biti trdni in ne smemo nikomur dovoliti, da si kdo prilasti nekaj najlepšega kar imamo — SVOBODO.

Tekmovanje s področja SLO

Dne 16. aprila smo na naši šoli organizirali občinsko tekmovanje s področja SLO in DS. Vsaka razredna skupnost 7. in 8. razreda je zbrala dve ekipi. Skupno je tekmovalo 24 ekip. Že nekaj tednov so se učenci na tečajih usposabljali za prvo pomoč, topografijo, spoznavali so orožje, seznanjali pa so tudi s protiolepnim bojevanjem in z zaščito pred zračnimi napadi.

Vsi člani ekip so zjutraj pred poukom reševali testne naloge iz narodne zaščite, protiolepnega boja, protizračne in protidesantske obrambe. Ob 13. uri so se na strelišču člani ekip pomerili v streljanju z zračno puško. Nato so ekipe odšle na orientacijski pohod. Proga je bila dolga okoli 6 km. Na progi je bilo več kontrolnih točk, kjer so ekipe reševale vprašanja s področja topografije in pokazale znanje o puški M-48. Cilj obeh prog je bil Zadrúžni dom v Praprotnem nad Hrasnikom. Tu je čakala vse ekipe še ena naloga: nudenje prve pomoči ponesrečencem.

Ko so ekipe končale s tekmovanjem, so se zbrale pred šolo, kjer je bila zaključna prirediteljski kulturni program in podelitvi priznanj trem prvovrščnim ekipam. Prvo in tretje mesto sta osvojili ekipi iz PE Borisa Pusta, drugo mesto pa iz PE Franca Kozarja.

Naj omenim še to, da so pred proslavo mladi gasilci pokazali spretnosti pri gašenju.

Darja Kocman 6.c
OŠ NH Rajka Hrasnik

Na kratko

Končno! Verjetno se bo marsikdo vprašal, zakaj končno? Po dolgih štirih mesecih nam je spet uspelo pripraviti dovolj gradiva za naš list Glas mladih. Ne bomo se na široko razpisali, ampak vas v tej rubriki na kratko obvestili o nekaterih zanimivih dogodkih, ki so se zvrstili v zadnjem času.

— Marsikaterega je razveselil samostojni koncert Andreja Sifererja, ki je 21. aprila v dvorani Delavskega doma v Hrasniku zabaval mlade s svojimi skladbami, ki so postale med nami že kar himne. Upamo in želimo si, da bi nas ta Martinov lučček še kdaj obiskal.

— Izgleda, da se je zabavno življenje mladih v Hrasniku kar dobro razvilo. Poleg mladinskih plesov, katere organizira ansambel Veter, je vsak petek in so-

kurenci sta zmagala plesni par študentskega kluba Mojca Horvat in Brane Rižnar. Naj vam na koncu tega obvestila še sporočimo, da se je tega tekmovanja udeležila tudi članica našega kolektiva in mladinka tovarišica Metka Kaiser s svojim plesalcem. Mlada plesalca sta dosegla do sedaj svoj največji uspeh, saj sta se uvrstila v polfinale in zasedla dvanajsto mesto. Čestitamo!

Že več kot mesec dni izhaja pri OK ZSMS Hrasnik Informator, ki obvešča mlade o njihovem tedenskem delu. Obenem naj vas tudi obvestimo, da je že izšel prvi Bilten OK ZSMS Hrasnik, ki ga izdaja Center za obveščanje in propagando pri predsedstvu OK ZSMS Hrasnik.

— Na volilno-programski konferenci, ki je bila dne 17. 4. 1981 v prostorih Delavskega doma, je mladina občine Hrasnik izvolila

V takole elegantnem slogu sta zaplesala Metka in njen plesalec

boto tudi odprt DISCO MC. Naveli narode!

— Da ne bodo mislili starejši, da je nam mladim samo do razgrajanja in norenja, naj vas obvestimo, da je bilo 11. aprila v športni dvorani v Novem mestu državno prvenstvo v latinsko-ameriških plesih. Državnega prvenstva se je udeležilo štirideset nastopajočih parov. Največji boj za prva mesta je bil med plesalci študentskega kluba KUD Tine Rožanc iz Ljubljane. V hudi koh-

novu vodstvo OK ZSMS Hrasnik. Za novega predsednika OK ZSMS Hrasnik je bil izvoljen tov. Rado Deželak, zaposlen v TKI, za podpredsednika pa tov. Viki Knaus, zaposlen pri Skupščini občine Hrasnik. Za sekretarja OK ZSMS Hrasnik je bil ponovno izvoljen tov. Jože Golč. Predsedstvo KS ZSMS Steklarne Hrasnik želi novemu vodstvu veliko uspehov v novem mandatnem obdobju.

Anita

Zabava in ples

Po nekaj tednih priprav smo v soboto, 25. 4. 1981 v poslovni zgradbi v Hrastniku organizirali 15. tradicionalni plesni venček. Ob bogatem srečolovu smo kot organizatorji pripravili majhno presenečenje za vse, ki so se odločili, da z nami in ansamblom Jožeta Rusa preživijo večer. Namesto vsakoletnega tekmovanja v plesnih parih smo letos za

spremembo povabili plesni par iz Ljubljane oziroma iz plesnega kluba Tine Rožanc. Plesalka je Hrastičanka Irena Milbaver, plesalec pa Lojzi iz Zagorja. Ob ritmu sambe, djajfa, angleškega valčka in še kaj sta nam prikazala profesionaln eksebicijski nastop v različnih plesih. Navdušenje je bilo enkratno, kar pa ni čudno, saj je bilo to za pri-

sotne nekaj novega. Poleg plesnega para so na venčku sodelovali tudi folkloristi Svobode I Hrastnik. Zabave je bilo za vse dovolj. Nekateri so se poskusili v odnašanju svežih — kuhanih jajc, drugi so spet napihovali prek pravih steklarskih fajf balone, tretji so si brusili pete ob zvokih ansambla. Mnenja smo, da je bilo za vsakogar nekaj in da nam bo še v prihodnje uspelo organizirati podobne plesne venčke.

Anita Greben

TITOVO IME

Ako ima ljubavi močnejše od ljubavi, mi čemo te voleti takvom ljubavi.

Ako postoji svetlost više od svetlosti, ti češ nam biti takva svetlost.

Ako ima večnosti, i ako večnost ima ime ime večnosti je Titovo ime.

Stanko Stojančič

Delo z mladimi

Iz dela občinske zveze prijateljev mladine Hrastnik

Občinska zveza prijateljev mladine Hrastnik je samoupravno združenje društev prijateljev mladine z območja občine Hrastnik. Dosedanje izkušnje kažejo, da po sedanjih organiziranosti društvo zavzema prevelik teritorij. Eden izmed predlogov je, naj bi se razdelilo na večje krajevne skupnosti: zgornji in spodnji del, katerima se priključijo pripadajoče manjše krajevne skupnosti. Delegati društva so člani različnih odborov in svet v občinskem in republiškem odboru, kjer se odvija ta aktivnost, ugotavlja pa se, da je povezava z bazo še prešibka. Pozitivno je povezovanje občinskih zvez prijateljev mladine v Revirjih, saj lahko govorimo o poenotjenju pri nekaterih akcijah (na primer: praznovanje dedka Mraza, sodelovanje na regijskih posvetih ipd).

Občinska zveza prijateljev mladine je vsebinsko, organizacijsko in idejno usmerjala Zvezo pionirjev kot organizirano fronto mladine. V Hrastniku delujeta dva pionirska odreda: PO narodnega heroja Rajka, v katerega so vključeni pionirji OŠ Vitka Pavliča in PO Borisa Pusta na Dolu pri Hrastniku. Oba sta sodelovala v jugoslovanskih pionirskih igrah NARAVA—ZDRAVJE—LEPOTA 1978—1980 in natečaju Pionirskega lista MI MLADI. Opravila sta vse naloge v okviru teh tekmovanj, zato pa sta prejela najvišje priznanje — znak JPI ter priznanje Pionirskega lista.

V letu 1977 so pionirji v Hrastniku ob 35. obletnici ZPJ slovesno podpisali samoupravni sporazum o zbiranju finančnih sredstev za gradnjo doma slovenskih pionirjev v Dolenjskih Toplicah pod partizanskim Rogom, zgodovinsko pomembnim območjem iz NOB. Vsak pionir naj bi prispeval 40,00 din (samoprispevek in z akcijami zbran denar). Na konferenci ZPM Slovenije 24. dec. 1980 smo prejeli pregled prispelih prispevkov za gradnjo doma. Od 61 občin je prispevalo procentualno večji delež le 5 občin v Sloveniji, Hrastnik je odplačal že 84,4% od planirane zneska. Preostali delež bomo zagotovili še z zbiralno akcijo ne-rabljenih oblačil, ki bo potekala po razporedu ZPM Slovenije v naši občini še v tem mesecu.

Najpomembnejše akcije na področju DPM, predšolske vzgoje, pionirske in mladinske organizacije

v letu 1980 ter 1981 do 11. 3. so naslednje:

— udeležba na Zboru pionirjev Jugoslavije v Lipici;

— sodelovanje na republiških srečanjih in tekmovanjih pionirjev zgodovinarjev in likovnikov, prometnikov, tekmovanje v šahu, namiznem tenisu, sodelovanje v republiški delovni akciji Goričko 80 in v zvezni akciji Đerdap, sodelovanje na natečajih likovnikov ter dopisnikov, sodelovanje pri programu ob zaključku Vesele šole v Ljubljani, program za samostojno oddajo Veseli tobogan — v aprilu 1980 snemala RTV Ljubljana;

— samostojni nastopi in prireditve v KS, delovnih organizacijah ter za starše in občane v občini, srečanje s pisateljem Ferdin Godino ob zaključku bralne značke;

— vsebinsko bogati programi ob dnevu pionirjev, dnevu mladosti, sprejemu prvošolcev v ZPJ, sprejemu na ZSMS na Osankarici, tednu otroka, novoletno praznovanje, slovenskem kulturnem prazniku itd.;

— bogata dejavnost in uspešno sodelovanje z ZZB NOV pri akcijah ohranjanja in negovanja tradicij NOB: pripovedovanja borcev in nekdanjih SKOJ-evcev, srečanje pionirjev in mladincev s tov. Lidijo Šentjuroc, obiski partizanskih kmetij in spominskih obeležij v občini in republiki v okviru Osvajanja znakov partizanskih enot, skrb za spomenike NOV, Kurirčkova pošta (prodaja 1.000 značk, programi ob sprejemanju in predaji KP med pionirskimi odredi, seznanjanje zasedami, vrisovanje poti KP in Titove štafete, razpis kur. pesmi, Miting — v delavskem domu);

— vzdrževanje prijateljskih vezi z mladinci iz Raške v Srbiji;

— sodelovanje s pripadniki JLA — obiski v kasarni heroja Rajka v Celju;

— različne oblike usposabljanja mladih za SLO in DS, priprave na akcijo NNNP;

— razširjeni program za vse otroke v KS stare 5 let, ki niso varovanci VVO (program razširjen iz 80 na 150 ur letno) ter vključitev otrok od 3. leta — 2 x tedensko v ta program;

— tekmovanje za Cicibanovo športno značko so vključeni vsi predšolski otroci male šole z različnimi dejavnostmi: izleti v naravo, smučanje, plavanje, kotalkanje, vožnja s kolesi, spretnosti

z žogo itd.; tekmovanje šol. otrok za športno značko;

— v tednu otroka, novem letu dnevu mladosti, pustovanju in različnih drugih priložnostih vključitev v organizirano praznovanje vseh predšolskih otrok, ki niso varovanci VVO;

— letovanje: v letu 1980 je letovalo na Debelem rtiču 75 predšolskih otrok, v Pineti pri Novi-gradu pa 176 šolskih otrok (regresiranih 23 predšolskih in 40 šolskih otrok);

— organizacija smučarskega tečaja na Kalu za šolske otroke ter smučanj za predšolske otroke;

— v času počitnic so bile na pobudo DPM organizirane v ljudski knjižnici ure pravljic za male šolarje in učence 1., 2. in 3. razreda, s Planinskim društvom planirali izvedbo krajših izletov;

— za predšolske otroke in učence 1., 2. razredov je DPM organiziralo ogled živalskega vrta v Ljubljani, Brnika ter piknik v naravi, za ostale učence pa čajanko;

— novoletno praznovanje in obdaritev predšolskih otrok od 2. leta starosti in šolskih otrok do zaključka osnovnošolske obveznosti: individualna in kolektivna darila; pozitivno organiziran pristop pri financiranju praznovanj in obdaritev (po 80,00 din na zaposlenega, rudnik pa 100.— din na zaposlenega delavca), letos tudi obdaritev otrok v vzgojnih zavodih in v rejništvu — v sodelovanju z Obč. skupnostjo socialnega skrbstva;

— prispevek pionirjev in mladincev k stabilizaciji: zelo aktiv-

ni v zbiralnih akcijah odpadnega materiala (n. pr. v občinski akciji zbiranja papirja z namenom, da omogočijo z zbranimi sredstvi ostarelim, osamljenim občanom izlet v rojstni kraj tov. Tita, so zbrali 4 kontejnerje papirja);

— prodaja novoletnih voščilnic za pomoč žrtvam imperialistične agresije in narodno-osvobodilnim gibanjem v svetu in voščilnic za boj proti raku;

— očiščevalne in delovne akcije v občini, povezava s Samoupravno stanovanjsko skupnostjo zaradi skupne akcije oživiljanja pionirskih hišnih svetov;

— Obč. ZPM je prispevala finančna sredstva osmošolcem za ekskurzijo po Jugoslaviji in OŠ Vitka Pavliča ob letošnjem mednarodnem letu prizadetih oseb za izlet učencev;

Tesno je bilo sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi organizacijami, OK ZSMS, ZZB NOV, občinskim štabom TO, ZRVS, nekaterimi delovnimi organizacijami. Potrebna pa bo še večja povezava in usklajevanje dela z društvi, ki pri svojem delu vključujejo tudi otroke. Premalo pozornosti je bilo posvečene tudi področju družinske vzgoje, zato se predvideva pri ZPM ustanovitve sveta za delo s starši. V krajevnih skupnostih bo potrebno evidentirati ljudi za interesne dejavnosti s pionirji, širše pa bo potrebno zaustaviti tudi prizadevanja za pridobitev več otroških igrišč ipd.

Predsednica ZPM Hrastnik
Breda Vidmar

OBZORNİK

MESEČNA LJUDSKA REVİJA PREŠERNOVE DRUŽBE

Tokrat vam želimo predstaviti slovensko poljudno ljudsko revijo z zelo pisano in vsestransko zanimivo vsebino, ki jo že 29 let izdaja Prešernova družba. Gotovo bi se nanjo naročil še marsikateri delavec, če bi jo boljše poznal.

Razen kratkih novel domačih in tujih pisateljev prišna »Obzornik« na 80 straneh vsak mesec zanimive članke z vseh področij znanosti in človeškega zanimanja. Zgodovina, potopisi, narodopisje, problemi daljnih dežel in ljudstev, razvoj tehnike in znanosti, revolucije in vojne, razvojna pot človeškega rodu ter perspektive prihodnosti, življenjske poti domačih in tujih znamenitih ljudi, zanimivi kulturni problemi in dogajanja, pa še pisane podobe iz narave in živalskega sveta. Revija posveča po-

sebnost pozornost umetniški in estetski vzgoji bralcev ter je bogato ilustrirana. Zanj se navdušujejo tako prosvetni delavci kot mladina prav tako pa tudi ljudje vseh poklicev, od preprostih ljudi do izobražencev. V njej objavljajo tudi poročila o delovanju Prešernove družbe, pisma, ki jih pošiljajo njeni člani in odgovore nanje. Revijo ureja uredniški odbor z glavnim urednikom Tonetom Fajfarjem in odgovornim urednikom Stankom Janežem.

Letna naročnina (12 števil) »Obzornika« 1981 je 300 dinarjev, lahko pa jo poravnate tudi v največ 3 obrokih. Polletna naročnina je 150 dinarjev, posamezna številka pa stane 30 din. Naročite jo lahko na naslov: Prešernova družba, Borsetova 27, 61000 Ljubljana.